

REZULTATUL PROIECTULUI 2:

Set de instrumente e-learning pentru antreprenoriatul ecologic și social

Modulul 4

Titlul modulului:

Antreprenoriat și schimbări climatice

Întocmit de

Partener 5, South-West University "Neofit Rilski"

Modulul 4: Antreprenoriat și schimbări climatice

Scopul modulului:	Acest modul își propune să ofere cursanților un studiu multidisciplinar pe teme legate de schimbările climatice, cu accent pe rolul paradoxal al afacerilor și al schimbărilor climatice, oferind o înțelegere cuprinzătoare a relației dintre afaceri și schimbarea climatică, abordând impactul lor negativ și contribuția potențială la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Elevii vor dobândi cunoștințe în contextul politic al schimbărilor climatice, care poate modela afacerile, precum și problemele relevante pentru managerii de afaceri, factorii de decizie, activiștii ONG-urilor și cetățenii consumatori. Ei vor dobândi o înțelegere deplină și cunoștințe referitoare la funcționarea întreprinderilor verzi, cum sunt acestea structurate și care sunt valorile adăugate pe care astfel de întreprinderi le pot aduce sistemului global de schimbări climatice.
Rezultatele învățării:	Obiectivele de învățare ale acestui modul sunt: • Să înțeleagă Sistemul Climatic și încălzirea globală; • Pentru a dobândi înțelegere și conștientizare deplină cu privire la Convenția privind Schimbările Climatice, protocolul de la Kyoto și Acordul de la Paris; • Să transfere cunoștințe, instrumente și abordări pentru a promova comportamente antreprenoriale responsabile pentru a oferi performanțe durabile în medii complexe; • Să îmbunătățească cunoștințele și înțelegere referitoare la modul în care funcționează antreprenoriatul ecologic și valoarea acestuia adăugată pentru gestionarea schimbărilor climatice; • Pentru a transfera cunoștințele și instrumentele de evaluare critică a oportunităților în dezvoltarea unui scop de sustenabilitate pentru o afacere.
Rezultatele învățării:	Până la încheierea acestui modul, cursantul ar trebui să fie capabil să realizeze următoarele: să aplice analiza opțiunilor de politică pentru abordarea schimbărilor climatice; să compare și să evalueze diferite politici și să determine efectele acestora asupra comportamentului și performanței firmelor; să afle cum să analizeze cazuri de antreprenoriat verde, în contextele acestora sociale, culturale, economice și politice; să se bazeze pe cunoștințe diverse și idei incluzive pentru a-și dezvolta propriul cont despre antreprenoriatul verde; să explice opțiunile strategice pentru afaceri; să discute problemele comportamentale asociate cu reducerea carbonului; să discute dimensiunile etice ale schimbărilor climatice și măsura în care valorile etice pot fi în mod eficient, adoptate de consumatori și companii și încorporate în politicile guvernamentale; să explice economia politică asociată cu schimbările climatice. Mai precis, prezentul modul va contribui la dezvoltarea următoarelor competențe cheie identificate în PR1, Raport de analiză a Metodelor Inovatoare de învățare digitală privind metodele inovatoare de învățare digitală pentru Antreprenoriatul Ecologic și Social: C3: Să aleagă și să aplice în practică conceptul de durabilitate și dezvoltare durabilă în activitățile operaționale cotidiene ale întreprinderilor sociale, în special în ceea ce privește atenuarea, reducerea și depășirea efectelor negative ale schimbărilor climatice; C4: Să aibă capacitatea de a-și mobiliza cunoștințele despre inovațiile actuale și cele mai căutate din economia verde și de a le aplica diferitelor tipuri de procese de afaceri în ceea ce privește provocările care apar provocările schimbărilor climatice și nevoia de a le depăși; C5: Să aibă capacitatea de a planifica, dezvolta, organiza și gestiona activități de parteneriat și de rețea pentru susținerea dezvoltării afacerilor întreprinderilor lor sociale.
Conținut:	Introducere TEMA 1. INTRODUCERE ÎN ANTREPRENORIAS 1.1 Esența Antreprenoriatului 1.2 Abilitățile & Competențele Antreprenorului 1.3 Strategiile Antreprenorului Posibile întrebări (3 întrebări): <i>Care este sensul antreprenoriatului?</i> <i>Ce fac antreprenorii?</i> <i>Ce îi face pe antreprenori să aibă succes?</i> TEMA 2: SCHIMBĂRILE CLIMATICE: ORIGINI ȘI IMPACTE 2.1 Activitățile Umane și Originile Schimbărilor Climatice 2.2 Impactul schimbărilor climatice asupra economiei și societății; 2.3 Politici și Răspunsuri la Impacturile Negative ale Schimbărilor Climatice; Posibile întrebări (3 întrebări): <i>Ce / cine provoacă schimbările climatice?</i> <i>Cum afectează schimbările climatice activitățile de afaceri?</i> <i>Pot fi evitate, prevenite sau reduse efectele negative ale schimbărilor climatice?</i> TEMA 2: ANTREPRENORIASUL CA UN INSTRUMENT PENTRU GESTIONAREA SCHIMBĂRILOR CLIMATICE 3.1 Antreprenoriat și Inovații Verzi;

	3.2 Activități de Afaceri, Operațiuni și Durabilitate; 3.3 Cele mai bune Practici și Soluții Posibile Posibile întrebări (3 întrebări): Ce este o inovație verde? Ce face o afacere durabilă? Cum să transformi o problemă a schimbărilor climatice într-o soluție?
	Studii de caz (2)
	Activități (10 activități)
	Lectură suplimentară (lista de materiale suplimentare)
	Quiz (10 întrebări)
	Referințe:
Durată alocată:	30 (treizeci) ore
Hashtag-ul modulului	# entrepreneurship # climatechange

Introducere

Contextualizare și scurtă descriere a modulului

După cum s-a arătat mai sus, acest modul își propune să ofere cursanților un studiu multidisciplinar pe subiecte legate de Schimbările climatice, cu accent pe rolul paradoxal al afacerilor și al schimbărilor climatice, oferind o înțelegere cuprinzătoare a relației dintre afaceri și schimbările climatice, abordând impactul acestora negativ și potențială contribuție la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră. Elevii vor dobândi cunoștințe în contextul politic al schimbărilor climatice, care poate modela afacerile, precum și problemele relevante pentru managerii de afaceri, factorii de decizie, activiștii ONG-urilor și cetățenii consumatori. Ei vor dobândi o înțelegere deplină și cunoștințe despre cum funcționează întreprinderile verzi, cum sunt structurate și care sunt valorile adăugate pe care astfel de întreprinderi le pot aduce sistemului global de schimbări climatice.

Prezentul Modul a fost structurat pe trei subiecte principale și separate, și anume: Tema 1: Introducere în antreprenoriat; Tema 2: Schimbările Climatice: origini și impacturi și Tema 3: Antreprenoriatul ca Instrument de gestionare a schimbărilor climatice. Primele două subiecte urmăresc să ofere o înțelegere de bază a ceea ce sunt antreprenoriatul și schimbările climatice, în timp ce al treilea subiect încearcă să abordeze conceptul aplicabilitatea practică a conceptului de dezvoltare durabilă prin limitarea, atenuarea riscurilor din schimbările climatice și chiar inversarea procesului activităților umane de afaceri care cauzează schimbările climatice.

TEMA 1. INTRODUCERE ÎN ANTREPRENORIAS

Antreprenoriatul are un rol cheie în viața de afaceri. Este benefic pentru orice organizație de afaceri să-și înțeleagă esența, sursele, principiile, caracteristicile și rolul. Este important ca fiecare antreprenor să posede un set de cunoștințe, abilități și competențe specifice. Strategia antreprenorială este o abordare practică și sistematică a modulului în care să întreprindă procesul de explorare și evaluare a alegerilor de bază pe care antreprenorii trebuie să le facă pe măsură ce își transpun ideile în realitate.

1.1 Esența antreprenoriatului

Definiția Antreprenoriatului

Ca parte fundamentală a vieții noastre social-economice, antreprenoriatul are un rol cheie pentru crearea și dezvoltarea de succes a afacerilor. Antreprenoriatul implică un proces transformator de schimbare socială și de piață care creează valoare pentru indivizi și societate. Diferiți autori sugerează o varietate de definiții ale esenței antreprenoriatului:

- Comportamentele competitive care conduc procesul pieței (Kirzner, 1973, pp. 19-20);
- Procesul prin care indivizii caută oportunități fără a ține cont de resursele pe care le controlează în prezent (Stevenson & Jarillo, 1990, p. 23);
- Mod de gândire, raționament și acțiune bazat pe oportunități, holistic în abordare și leadership echilibrat. Antreprenoriatul are ca rezultat crearea, îmbunătățirea, realizarea și reînnoirea valorii pentru proprietari, toți participanții și părțile interesate (Timmons & Spinelli, 2004, p. 47);
- O cheie a practicii de succes începe cu acțiunea și crearea unei noi organizații (Barot, 2015, p. 163);
- Capacitatea antreprenorială de a aduce inovație pe piață prin procesul antreprenorial și prin învățare (Hessels & Naudé, 2019, pp. 389-403);
- Un fenomen natural în afaceri care generează oportunități de locuri de muncă și conduce la dezvoltare economică (Diandra & Azmy, 2020, p. 236).

Originea și sursele antreprenoriatului

Terenul pe care pornește și pășește antreprenoriatul este prezentat în Tabelul 1.1 alături de autorii care au furnizat conceptele respective.

Tabelul 1.1 Sursele și Conceptele Antreprenoriatului

Sursele Antreprenoriatului	Autori
Antreprenoriat bazat pe oportunități	(Jinjiang, Nazari, Yingqian, & Ning, 2020)
Antreprenoriat bazat pe piață	(Ali & Levie, 2019)
Abilități antreprenoriale	(Bonney, Davis-Sramek, & Cadotte, 2016)
Antreprenoriatul și inovația sunt crearea de valoare	(Maritz & Donovan, 2015)

Antreprenoriatul este modelat de tehnologia digitală, iar la final oferă oportunități antreprenoriale	(Nambisan, 2016)
Educația antreprenorială folosită pentru a transforma societatea	(Ratten & Usmanij, 2020)

Principiile antreprenoriatului

Procesul de luare eficientă a deciziilor antreprenoriale este legat de cunoașterea principiilor de bază ale antreprenoriatului:

- libertate în alegerea activității;
- dreptul de a desfășura activități de către persoane fizice și juridice;
- libertate în alegerea partenerilor de afaceri;
- autonomie în formarea prețurilor în conformitate cu legile economiei de piață;
- libertate în luarea deciziilor cu privire la dezvoltarea afacerii etc;
- atragerea de bunuri și fonduri ale persoanelor juridice și cetățenilor pentru activitatea de antreprenariat;
  - formarea independentă a unui program de activitate, selectarea furnizorilor, utilizatorilor producției eliberate, stabilirea prețurilor în conformitate cu costurile de producție și în acord cu legislația în vigoare;
  - angajarea gratuită a lucrătorilor;
  - atragerea și utilizarea resurselor materiale, financiare, de muncă, naturale și de altă natură a căror utilizare nu este interzisă sau nelimitată de legislație;
  - distribuirea gratuită a profitului rămas după plăți etc.

Caracteristicile antreprenoriatului

Principalele caracteristici și particularități ale antreprenoriatului includ:

- inițiativă;
- creativitate;
- orientare pe obiect;
- asumarea riscului;
- inovații;
- activitatea economică;
- responsabilitate economică și socială;
- independența funcțiilor manageriale și de conducere;
- scară de gândire;
- asemănarea afacerilor.

Rolul antreprenoriatului

Antreprenoriatul este un motor al proceselor economice și unul dintre principalele motive pentru creșterea economiei în condițiile unei concurențe din ce în ce mai mari.

Antreprenoriatul depinde de motivațiile și experiențele individuale, factorii și tradițiile socio-culturale, oportunitățile educaționale, disponibilitatea abilităților și atitudinilor relevante, sprijinirea instituțiilor financiare și accesul la credit, existența centrelor comerciale comerciale, infrastructura de suport, inclusiv rute comerciale cu facilități eficiente de transport și comunicații, mediul macroeconomic și stabilitatea politică generală (Kalyan, 2018, p. 3756).

Rolul antreprenoriatului poate fi rezumat în următoarele direcții principale:

- creștere economică;
- dispersarea puterii economice;
- creșterea venitului național;
- promovarea formării de capital;
- reducerea concentrării puterii economice;
- promovarea comerțului de export al țării;
- crearea și distribuirea bogăției;
- crearea oportunităților de angajare pe scară largă;
- creșterea performanței companiilor;
- îmbunătățirea nivelului de trai;
- promovarea dezvoltării regionale echilibrate.

1.1 Abilitățile și competențele antreprenorului

Importanța cheie pentru succesul oricărui antreprenor este deținerea abilităților și competențelor necesare. Acestea stau la baza realizării funcțiilor antreprenoriale și a obținerii de rezultate în activitățile economice.

Abilitățile (cognitive și practice) conform Cadrului European de Calificare sunt capacitatea de a aplica cunoștințele și de a utiliza know-how-ul în rezolvarea sarcinilor și problemelor. Este de menționat că abilitățile de utilizare a cunoștințelor și aptitudinilor trebuie interpretate din punctul de vedere al asumării responsabilităților și al independenței.

Din punct de vedere istoric, problema cunoștințelor și aptitudinilor antreprenorilor în combinație cu atitudinile și comportamentul lor personal pentru obținerea de rezultate în activitățile lor economice își are rădăcinile în scrierile clasicilor teoriei antreprenoriatului. În publicațiile teoretice despre antreprenariat se stabilește opinia conform căreia antreprenorii ar trebui să aibă cunoștințe, abilități și comportamente speciale pentru a-și gestiona cu succes propria afacere.

A fi un antreprenor de succes nu înseamnă doar a avea o idee bună de afaceri. Este nevoie de un tip special de persoană pentru a avea succes în afaceri. Cercetările au arătat că antreprenorii de succes au caracteristici comune și sunt destinați antreprenoriatului. Mai jos

se regăsesc zece caracteristici cheie ale antreprenorilor de mare succes:

Creativ - Antreprenorii se gândesc mereu la idei noi și la moduri îmbunătățite de a face lucrurile. Ei gândesc inovativ și caută oportunități de a veni cu noi soluții.

Pasionat – Antreprenorii iubesc ceea ce fac și sunt extrem de dedicați afacerilor pe care le creează.

Motivați - Datorită pasiunii lor pentru ideile lor, antreprenorii sunt dispuși să depună muncă grea și necesară ore îndelungate pentru a lansa și a conduce o nouă afacere de succes.

Optimist - Antreprenorii privesc întotdeauna partea bună și sunt visători constanți. Ei nu se opresc niciodată asupra trecutului sau negativului. În schimb, ei se concentrează pe a merge înainte și a urca.

Orientat spre viitor - Pentru că antreprenorii sunt concentrați să avanseze. Sunt orientați spre obiective și știu ce vor. Ei își stabilesc obiectivele și tot ceea ce fac are ca scop atingerea acestor obiective.

Persuasiv - antreprenorii trebuie să obțină acceptarea celor din jur pentru ideea măreață a lor. Ei își folosesc persuasivitatea pentru a se vinde pe ei înșiși și ideile lor.

Flexibil - Antreprenorii știu să se adapteze la situații nefamiliare. Ei abordează întotdeauna lucrurile cu o minte deschisă și sunt dispuși să schimbe cursul dacă este nevoie.

Ingenios - Antreprenorii nu se feresc de provocări sau conflicte, ci le înfruntă direct și vin cu o soluție. Ei știu să rezolve problemele în mod eficient. De asemenea, antreprenorii știu să profite la maximum de ceea ce au. Timpul, banii și efortul nu sunt niciodată folosite la întâmplare.

Aventuroși - Antreprenorii știu că, pentru a avea succes, trebuie să fie dispuși să-și asume riscuri, dar nu abordează riscurile cu ușurință. Ei știu să se pregătească pentru necunoscut și să ia o decizie calculată care este cea mai bună pentru ei și afacerea lor.

Decisiv - Nu există loc pentru amânare în afaceri. Antreprenorii știu ce trebuie făcut și nu ezită să ia deciziile care îi vor duce la succes. Ei nu lasă oportunitățile să treacă; astfel, profită de moment și își fac treaba.

Toți antreprenorii de succes demonstrează o înțelegere solidă a abilităților generale de bază de afaceri. Aceste abilități de afaceri includ:

Finanțe - bugetare, stabilirea costurilor, stabilirea prețurilor, aprovizionare cu finanțare, prognoză și management al fluxului de numerar, contabilitate, contabilitate de bază, impozit

Marketing - tehnici de vânzare, metode de promovare, branding, social media, protejarea clienților

Cercetare de piață - cercetarea clienților, concurenților și a pieței

Legislație - sănătate și siguranță, drepturile angajaților, asigurări, spații, echipamente, protecția datelor, GDPR

Resurse umane - contracte de muncă, recrutare și selecție, stabilire de obiective, motivare, formare (NI-CO)

În ceea ce privește revizuirea literaturii de specialitate, seturile de abilități antreprenoriale includ patru categorii principale:

Abilități tehnice – abilități necesare pentru a concepe produsul sau serviciul companiei:

- operațiuni specifice industriei;
- comunicații;
- proiectare;
- cercetare și dezvoltare;
- observarea mediului.

Abilități manageriale – esențiale pentru managementul și administrarea de zi cu zi a companiei:

- planificare;
- luarea deciziilor;
- motivație;
- marketing;
- finanțe;
- vânzări.

Abilități antreprenoriale - implică recunoașterea oportunităților economice și acționarea eficientă asupra acestora:

- disciplină interioară;
- capacitate de a-și asuma riscuri;
- inovație;
- orientare spre schimbare;
- persistență.

Abilități de maturitate personală - includ conștientizarea de sine, responsabilitatea, abilitățile emoționale și creative (Cooney, 2012).

În publicațiile științifice, competențele sunt definite ca trăsături și caracteristici personale constante care afectează realizarea (Zwell, 2000). Abordarea competențelor este aplicată în UE în legătură cu formarea personalităților, care posedă competențe profesionale, civile și sociale cheie necesare realizării efective și adaptării la schimbările constante din viața socio-economică.

Cadrul European de Calificări (EQF) pentru învățarea pe tot parcursul vieții definește competența ca fiind „capacitatea dovedită de a utiliza cunoștințele, abilitățile și metodologia personală, socială în situații de muncă și educație, precum și în dezvoltarea profesională și personală” (Comisia Europeană, 2009).

Competențele antreprenoriale sunt definite ca fiind caracteristicile individuale și acestea necesită anumite abilități strategice pentru o funcționare profitabilă. H. Kaur și A. Bains definesc natura și importanța competențelor antreprenoriale astfel (H. Kaur, 2013):

- competență strategică;
- competență de angajament;
- competență conceptuală;
- competență de oportunitate;
- competența relațională;
- competență de organizare;
- competența de învățare;

- competență personală;
- competență tehnică;
- competența de responsabilitate socială;
- competența de familie;
- Competență etică.

1.1 Strategii de antreprenoriat

În cartea „The Essential Drucker”, Peter Drucker prezintă patru strategii antreprenoriale diferite. Strategiile antreprenoriale sunt la fel de importante pentru orice afacere precum este managementul antreprenorial. În ciuda acestui fapt, aproape nu există discuții despre strategiile antreprenoriale, în ciuda influenței lor distincte asupra succesului oricărei afaceri. Drucker face distincție între managementul antreprenorial, adică practicile și politicile din cadrul întreprinderii, și strategiile antreprenoriale, adică practicile și politicile din exterior. „În afara întreprinderii” este înțeles ca piața în care își desfășoară activitatea firma. Autorul propune patru strategii antreprenoriale specifice:

- „A fi cel mai rapid cu cei mai mulți”
- „Tintind acolo unde alții nu sunt”;
- Găsirea și ocuparea unei „nișe ecologice” specializate;
- Modificarea caracteristicilor economice ale unui produs, ale unei piețe sau ale unei industrii.

Felul în care Drucker numește aceste patru strategii este evident foarte metaforic, aproape puțin poetic și oferă deja o explicație implicită, rezumată, despre ce sunt aceste strategii. Autorul intră apoi în detalii și caracteristici speciale ale fiecăreia dintre aceste strategii, cu accent special pe riscuri și oportunități. El își susține concluziile cu o mulțime de exemple din viața economică, și anume poveștile de succes sau eșecurile unor întreprinderi adesea cunoscute. S-ar putea înțelege cu ușurință că modul în care se comportă corporațiile pe piață poate fi comparat cu modul în care animalele se comportă în natura „sălbatică”, așa cum ar putea sugera expresii precum „găsirea unei nișe ecologice”. Într-adevăr, această interpretare este susținută de felul în care Drucker descrie trăsăturile acestor strategii, uneori, chiar face în mod explicit acea comparație cu biologia.

„A fi cel mai rapid cu cei mai mulți”

După cum sugerează și denumirea, această strategie este definită în principal prin încercarea de a deveni liderul incontestabil într-un domeniu economic. Drucker observă că aceasta este uneori văzută ca singura strategie antreprenorială și afirmă că această viziune este falsă. Într-adevăr, el nu o vede nici măcar drept strategia antreprenorială dominantă. El consideră că această strategie implică cele mai mari riscuri și necesită resurse masive, deși este foarte plină de satisfacții atunci când are succes. Drucker subliniază că „A fi cel mai rapid cu cei mai mulți” trebuie să urmărească să creeze ceva cu adevărat nou, ceva cu adevărat diferit. Dar dacă cineva a stabilit un astfel de produs nou pe piață, strategia este departe de a fi încheiată. Drucker explică că efortul real din spatele acestei idei abia începe să prindă contur. Antreprenorul trebuie acum să se asigure că rămâne liderul incontestabil în acest domeniu economic. Acest lucru presupune că trebuie să-și facă produsul sau procesul uzat înainte ca un concurent să o poată face. Lucrările la succesul produsului de succes trebuie să înceapă imediat, ceea ce înseamnă că bugetul de cercetare trebuie să fie mai mare după ce inovația inițială a fost stabilită mai înainte. În plus, antreprenorul care a atins conducerea trebuie să fie cel care reduce sistematic prețul propriului produs sau proces. În caz contrar, el poate oferi concurenților posibilitatea de a urmări cu produse imitate, care ar putea beneficia de prețuri mari. Drucker încheie prin a concluziona că „A fi cel mai rapid cu cei mai mulți” este mult prea riscant și mult prea dificil pentru a fi folosit pentru orice altceva decât pentru inovații majore, deși este foarte plină de satisfacții atunci când are succes.

Imitație creativă / „Tintind acolo unde alții nu sunt”;

Această strategie este oarecum o consecință a riscurilor pe care le prezintă strategia „A fi cel mai rapid cu cei mai mulți” pe care tocmai am menționat-o. În esență, înseamnă că nu inovăm un produs nou de la zero, ci încercăm să exploatăm potențialele oportunități ale unei inovații pe care altcineva a făcut-o, dar nu a fost capabil să profite de ea până acum. A avea succes în „Imitația creativă” înseamnă că cineva înțelege mai bine ce reprezintă inovația decât oamenii care au realizat-o de fapt. Această strategie vizează și liderul pieței, dar este mult mai puțin riscantă decât prima strategie. Dacă noul produs este deja cunoscut, este mult mai ușor să aflăm ce cumpără clienții și cum acestea se potrivesc nevoilor lor specifice. Riscul principal al acestei strategii - pe lângă interpretarea greșită a tendinței de pe piață - este de a oferi prea multe produse pentru prea multe nevoi specifice, rezultând o piață greu de gestionat, segmentată. Această strategie presupune ca adevăratul inovator de origine al unui produs nou să eșueze în a-și plasa produsul cu succes pe piață, adaptat nevoilor specifice ale clienților. Dar practica economică arată că acesta este adesea cazul, așa că strategia „Imitației creative” este una promițătoare.

Judo antreprenorial

Ideea de bază și populară din spatele judoului este să încerce să folosească puterea contra-agentului împotriva lui însuși. După cum arată Peter Drucker în cartea sa, acest principiu ar putea fi transferat și în viața economică. Conceptul este de a încerca să prevaleze pe o piață creată de alții sau ar fi apți să furnizeze mult mai bine, dar pur și simplu sa nu le pese de asta. Peter Drucker afirmă că această oportunitate apare în principal în două situații: cu corporații care resping inovațiile din aroganță (ei cred că noul produs sau serviciu nu este suficient de bun pentru întreprinderea lor) sau cu corporații care încearcă să obțină doar partea cu profit ridicat a unei piețe. Judo-ul Antreprenorial își propune să între pe o piață în care liderii consacrați nu o apără sau pur și simplu nu le pasă de ea. De asemenea, intenționează să conducă pe o piață, dar nu îi provoacă pe lideri acolo unde sunt conștienți de concurență, ci în domenii în care nu le pasă ce se întâmplă.

Găsirea și ocuparea unei „nișe ecologice” specializate

Spre deosebire de strategiile prezentate mai devreme, aceasta nu vizează atât leadership-ul sau dominarea unei piețe, ci mai degrabă controlul. Încearcă să obțină un monopol practic pe o zonă restrânsă. Companiile care se referă la această strategie vor rămâne, prin urmare, relativ mici și necunoscute unui public mai larg. Ideea principală din spatele acestei strategii este de a oferi un produs care este esențial, dar care totuși nu oferă niciun stimul pentru alții să concureze. Există trei moduri posibile de aplicare a acestei strategii: Strategia Toll-Gate: Aceasta înseamnă că un antreprenor încearcă să găsească un produs care este esențial pentru un proces mai mare și

complex, dar nu reprezintă o mare parte a întregului lucru. Piața pentru acest produs trebuie să fie atât de mică încât oricine intră mai întâi în ea, îl preia. Asemenea poziții de taxare nu sunt ușor de găsit. În plus, nu există aproape nicio șansă ca o companie să-și dezvolte sau să-și crească afacerile. Strategia Competențelor de Specialitate: cumva asemănătoare primei strategii, s-ar urmări ocuparea unui anumit domeniu al pieței, dar nu atât pentru că este prea mică pentru mai multe întreprinderi, cât pentru că necesită cunoștințe foarte specializate, unice, pe care nu este probabil să le aibă sau să le realizeze alții. Aceasta înseamnă că o afacere care ocupă o nișă de competențe de specialitate trebuie să lucreze în mod constant la îmbunătățirea propriei abilități, asigurându-se că niciun al doilea clasat nu va intra pe scenă. O altă problemă ar putea rezulta din faptul că ocupantul unei nișe de competențe de specialitate este dependent de altcineva care își aduce produsul pe piață, deoarece acest produs este doar o componentă a unui produs mai mare. Un alt pericol este ca deprinderea de specialitate să înceteze să mai fie specială și să devină cunoaștere universală. Strategia Pieței de Specialitate: această strategie este foarte asemănătoare cu cea anterioară. Diferența este că nu este construită în jurul unui produs sau serviciu, ci în jurul unei cunoștințe de specialitate a unei piețe. Antreprenorul încearcă astfel să plaseze un produs mai mult sau mai puțin obișnuit pe o piață cu totul specială, satisfăcând nevoile specifice ale clienților care nu sunt atât de comune precum ar putea fi produsul în sine pe piața generală. Această strategie are aceleași limitări ca strategia competențelor de specialitate. Cea mai mare amenințare este succesul său, pentru că atunci când piața pe care o ocupăm devine o piață de masă, ea - oricât de complexă și greu de înțeles ar fi - nu mai este specială.

Modificarea caracteristicilor economice ale unui produs

Primele strategii au urmărit întotdeauna într-un fel să introducă o inovație pe piață. Această ultimă mare strategie ia pur și simplu un produs vechi, bine-cunoscut și încearcă să-l poziționeze pe piață ca ceva diferit și nou, atunci când de fapt nu există nicio modificare fizică a produsului. Există mai multe moduri de aplicare a acestei strategii; fiecare dintre ele încearcă să creeze noi clienți pentru un produs existent. În plus, crearea de clienți este preocuparea de bază a oricărei afaceri. Crearea Utilității pentru Clienți: această strategie funcționează permițând clienților să facă ceea ce le servește scopului. Elementul principal al acestei strategii este un serviciu suplimentar care este oferit împreună cu produsul care satisface nevoile specifice ale clienților. Prețuri: Această strategie încearcă să stabilească prețuri diferitelor componente ale unui produs într-un mod care este acceptat de clienți. Nu este atât de mult despre reducerea prețului total al unui produs, cât despre modul în care prețul ar trebui să fie împărțit între componentele sale. Astfel, prețul unei componente nu trebuie să semene întotdeauna cu costurile reale de producție sau cu alte costuri asociate cu aceasta, ci cu valoarea pe care o prezintă clientului. Realitatea Clientului: Această strategie se concentrează pe vânzarea unui produs într-un mod în care acesta se încadrează în lumea clientului, și nu într-un mod care să semene cu punctul de vedere al producătorului. Acest lucru s-ar putea referi la prețuri (după cum s-a menționat mai sus), dar uneori ar putea fi suficient să ne gândim la servicii sau pachete de produse care să atragă potențialii clienți. Oferirea de Valoare Clientului: similar cu alte strategii, ar trebui să se concentreze pe ceea ce oferă valoare clientului, mai degrabă decât pe ceea ce este produs pentru producător. Drucker o descrie în cuvinte simple: „Ceea ce plătește clientul pentru fiecare piesă a produsului trebuie să fie de X dolari pentru noi. Dar modul în care plătesc clienții depinde de ceea ce are sens pentru el. Depinde de ceea ce face produsul pentru client. Depinde de ceea ce se potrivește cu realitatea lui. Depinde de ceea ce clientul vede ca valoare” (Drucker P. F., 2001)

Interesant de reținut

- Care este sensul antreprenoriatului?

Antreprenoriatul este o parte cheie a vieții de afaceri. El conduce procesul de piață și dezvoltarea economică. Principalele sale caracteristici sunt creativitatea și inovația; identificarea resurselor, achiziționarea și repartizarea; organizarea economică; oportunitate de câștig (sau creștere) în condiții de risc și incertitudine.

- Ce fac antreprenorii?

Antreprenorii dezvoltă, proiectează, produc, comercializează și, în cele din urmă, vând afaceri cu scopul final de profit financiar. În spatele fiecărei afaceri din țară se află antreprenori, indiferent de dimensiune și amploare. A fi antreprenor înseamnă, de asemenea, să-ți asumi mult risc și inițiativă și, inevitabil, presupune o cantitate suficientă de stres și neliniște. Este cel mai probabil ca antreprenorii să fie primii la birou și ultimii care pleacă și, adesea, își setează ore suplimentare seara, împreună cu pierderea multor weekend-uri și sărbători pentru a se asigura că lucrurile merg cât mai bine posibil.

- Ce îi face pe antreprenori să aibă succes?

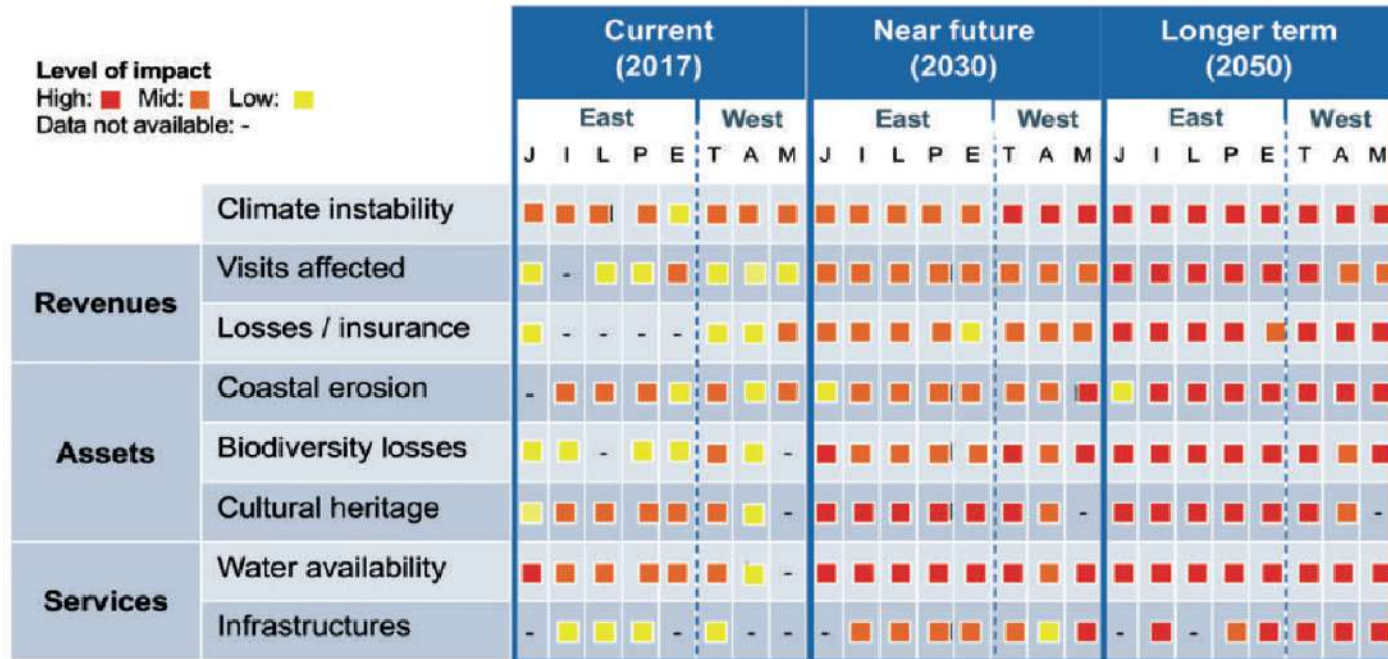
Un antreprenor de succes trebuie să posede un set de abilități tehnice, manageriale și personale. Cele mai importante sunt comunicarea eficientă, capacitatea de cercetare și de luare a deciziilor, motivarea, inovația, creația, orientarea spre schimbare și capacitatea de a-și asuma riscuri. Antreprenorul are un puternic impuls interior care ajută la succes. Are întotdeauna un puternic sentiment de încredere în sine și o părere sănătoasă despre aptitudinile și abilitățile sale.

TEMA 2. : Schimbările Climatice: Origini și Impact

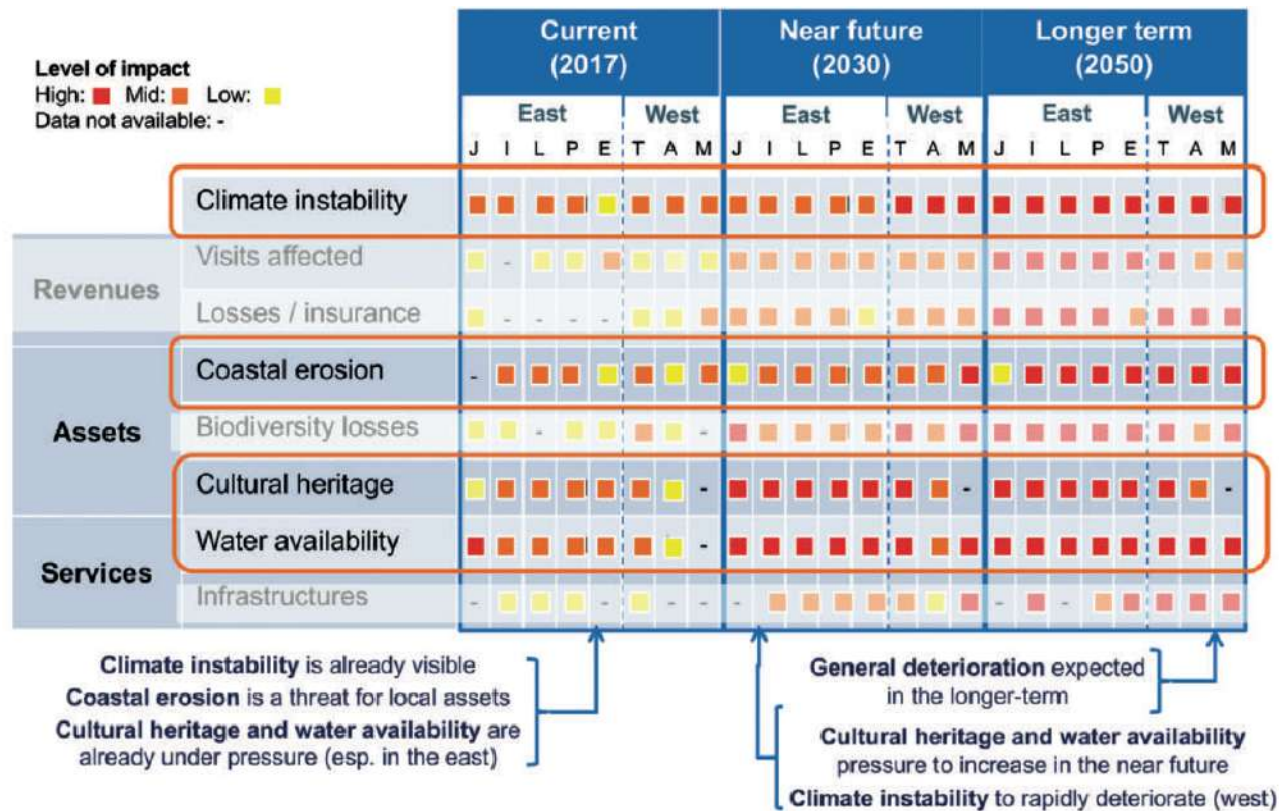
2.1 Activitățile umane și originile schimbărilor climatice

2.2 Impactul schimbărilor climatice asupra economiei și societății

Există afirmații populare conform cărora lumea ar pierde aproape 10% din valoarea economică totală până la jumătatea secolului dacă traiectoria schimbărilor climatice rămâne neschimbată și nu este atins obiectivul de emisii nete zero. Este relevant în special pentru economiile de piață emergente din Asia de Sud-Est. Economiiile lor sunt puse în pericol aproximativ un sfert din produsul intern brut (PIB) până la jumătatea secolului. În plus, unii dintre ei s-ar confrunta cu necesitatea de a muta orașe întregi și chiar capitala (Malaezia) dacă schimbările climatice nu ar fi abordate cu seriozitate.

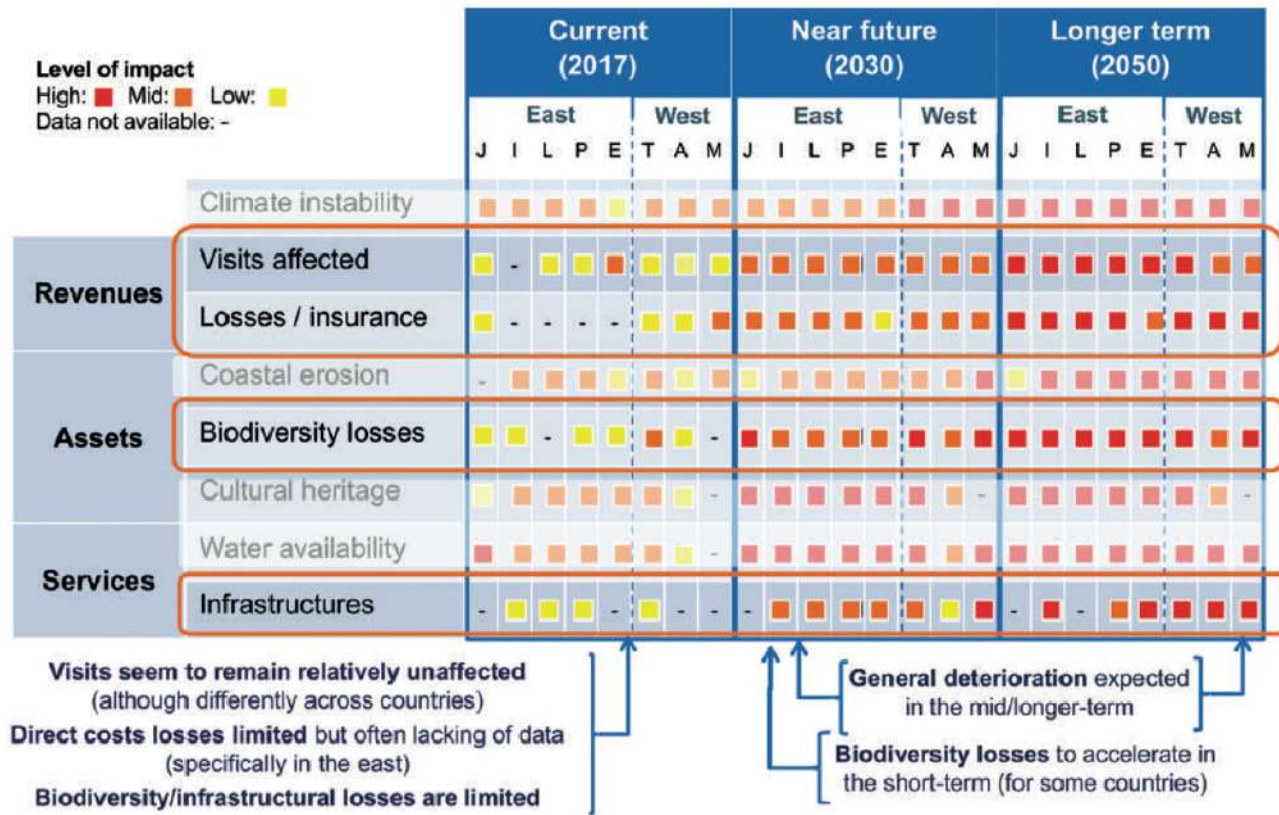
Graficul 1.1 Privire de ansamblu asupra impactului schimbărilor climatice asupra sectorului turistic de-a lungul timpului
 Sursa: Uniunea pentru Mediterana (2017). Impactul schimbărilor climatice asupra sectorului turistic din Sudul Mediteranei – Măsuri de dezvoltare și politici prevăzute (Bocci & Murciano, 2017)

Graficul 1.2 Domenii de impact ale schimbărilor climatice care nu sunt încă percepute ca amenințări de către sectorul turismului, dar se estimează că vor crește rapid

Sursa: Uniunea pentru Mediterana (2017). Impactul schimbărilor climatice asupra sectorului turistic din sudul Mediteranei – Măsuri de dezvoltare și politici prevăzute (Bocci & Murciano, 2017)

Graficul 1.3 Domenii de impact ale schimbărilor climatice încă neperceptibile de sectorul turismului, dar care se estimează să crească rapid (2017)

Sursa: Uniunea pentru Mediterana (2017). Impactul schimbărilor climatice asupra sectorului turistic din Sudul Mediteranei – Măsuri de dezvoltare și politici prevăzute (Bocci & Murciano, 2017)

Efectele ar putea fi așteptate în două direcții principale: 1. Efecte fizice; și 2. Efecte economice. Efectele negative vor fi, de asemenea, legate de așezările umane, industrie și infrastructură; precum și sănătatea umană, securitatea, mijloacele de trai și sărăcia. În ciuda faptului că sunt considerate probleme sociale, ultimele două grupe de probleme conțin și proiecție economică și evaluare.

Efectele fizice ar putea conține efecte negative legate de: scurgere majoră a râului; Rezerva de apă; Fenologie și rate de creștere; Distribuția speciilor și biomilor; Permafrost; Apele interioare; Recif de corali; Alte ecosisteme de coastă; eroziunea coastei arctice; Sisteme de producție alimentară și securitate alimentară. Problemele legate de producția alimentară și securitatea ar putea fi regăsite în randamentul orezului; Randamentul grâului; Câmp de porumb; alte culturi (de exemplu, orz, cartofi etc.); Legume și fructe; Creșterea animalelor; Producția de pescuit și acvacultură; Zona agricolă; Cererea de apă pentru irigare; precum și apariția dăunătorilor și bolilor. Probleme speciale ar fi legate de câmpiile inundabile; Zone de coastă; Populația și activele; și Industrie și infrastructură. Problemele legate de sănătate ar putea fi văzute ca efectele inundațiilor asupra sănătății; Efectele căldurii asupra sănătății; Efectele secetei asupra sănătății; Boli transmise prin apă; Boli transmise de vectori; Mijloacele de trai și sărăcia.

După cum se presupune, este posibil ca schimbările climatice să afecteze economia și societatea în ambele moduri - direct și indirect. Cele mai afectate afaceri ar putea fi găsite în următoarele sectoare economice:

Agricultură

Sectorul agriculturii și al producției alimentare, în special, pare a fi cel mai vulnerabil la schimbările climatice. De exemplu, sectoarele agricole și alimentare oferă aproape 750 de miliarde de dolari economiei SUA. Este important de menționat că agricultura și pescuitul depind în mare măsură de climă. Creșterea schimbărilor de temperatură a frecvenței și severității secetelor și inundațiilor ar putea crea provocări pentru producătorii agricoli și ar putea pune în pericol siguranța alimentară. Apele mai calde vor face probabil să se schimbe intervalele de habitat ale multor specii de pești și crustacee, ceea ce ar putea perturba ecosistemele și scăderea cantităților pentru pescarii locali. Astfel, schimbările climatice ar putea crea probleme oamenilor pentru a cultiva culturi, a crește animale și a prinde pește în aceleași moduri pe care le cunosc și le practică în trecut. Cu toate acestea, efectele schimbărilor climatice ar trebui luate în considerare, de asemenea, împreună cu evoluțiile și schimbările în practicile și tehnologiile agricole.

Infrastructură

Inundațiile pun în pericol o parte semnificativă a infrastructurii critice a țărilor și societăților. Mai mult, Inundațiile pun în pericol orașe întregi și mari zone metropolitane. Nivelul oceanelor și al mării are tendința de a crește și, astfel, pune în pericol active în miliarde de dolari. Această valoare este completată de pagubele preconizate la locuințe, aeroporturi de pe coastă, mari porturi, docuri, linii de cale ferată, platforme petroliere, conducte de gaz, facilități și bunuri turistice, baze și instalații militare și de apărare națională, cablu de fibră optică precum și centre de date subacvatice, facilități pentru sporturi de iarnă etc. Ridicarea nivelului apei trebuie considerată un risc global. Implicit, elementele pe cale de dispariție sau deteriorate ale infrastructurii critice trebuie reparate sau înlocuite, ceea ce ar ridica suplimentar costurile pentru fiecare societate. Nu numai nivelul oceanului și al mării ar putea fi un pericol potențial. Elementele de infrastructură interioare situate în apropierea râurilor sunt, de asemenea, vulnerabile, deoarece râurile se pot revărsa cu precipitații abundente, care se așteaptă să devină mai frecvente pe măsură ce atmosfera se încălzește. Vremea extremă implică mai multe lucrări și costuri de întreținere și reparații pentru piste și drumuri.

Turism și sporturi

Țările cu resurse pentru turismul de recreere iarna ar putea pierde miliarde de dolari. Afacerile ar putea înregistra pierderi din cauza zăpezii și gheții din ce în ce mai puține. Stațiunile de iarnă ar deveni mai puțin atractive pentru turiști și astfel economiile țărilor cu astfel de stațiuni construite vor fi lipsite de multe venituri. De exemplu, „înverzirea” Alpilor, care este vizibilă chiar și din spațiu, ar priva nenumărate angajați de locurile de muncă, precum și milioane de turiști și sportivi de destinația lor preferată de iarnă. Nimeni nu poate schia pe iarbă verde.

Creșterea temperaturii apei ar putea înrăutăți calitatea apei în întreaga lume. Apa mai caldă ar putea oferi un mediu mai favorabil pentru înflorirea mai intensă de alge, care ar putea fi toxice, reducând astfel activitățile recreative și sportive de apă, precum și pescuitul în apă dulce. Înrautățirea va fi de așteptat atât pentru apele mării, cât și pentru apele râurilor. Râurile ar putea fi, de asemenea, puse în pericol de secetă sau de scăderea nivelului apei. Recreerea și sportul ar putea fi mai puțin atractive lângă lacuri, iazuri și râuri. Incendiile mai frecvente și mai grave ar înrăutăți calitatea aerului și ar descuraja turismul. Creșterea nivelului mării ar putea scufunda micile insule și zonele de coastă, în timp ce defrișările și efectele sale distructive asupra biodiversității ar putea face unele stațiuni turistice și destinații întregi din ce în ce mai puțin atractive pentru turiști și sportivi.

Afaceri și piețe financiare

Unii analiști văd o posibilă legătură a schimbărilor climatice cu piețele de afaceri și chiar financiare. Ei subliniază că frecvența și intensitatea vremii extreme pot deteriora fabricile, lanțurile de aprovizionare și pot perturba transportul. Acesta va face apa mai rară și mai scumpă, ceea ce ar putea afecta costul materiilor prime și al producției. Astfel, volatilitatea climei poate obliga companiile să facă față incertitudinii în prețul resurselor pentru producție, transportul energiei și asigurări. Mai multe dezastre ar crește costurile companiilor de asigurări care sunt jucători importanți pe piețele financiare. Unele produse ar putea deveni învechite sau își pot pierde piața, cum ar fi echipamentele legate de exploatarea cărbunelui sau de schi într-o zonă care nu mai are zăpadă.

Sănătatea umană și productivitatea

Dacă temperaturile continuă să crească, va crește și numărul cazurilor de boli legate de căldură și probleme de sănătate. Infecțiile și contaminările vor fi, de asemenea, mai frecvente. Toate aceste lucruri vor pune sistemele de sănătate într-o serioasă provocare. Decesele premature ale angajaților fac companiile să întâmpine pierderi suplimentare. Pierderile anuale pentru afaceri și economie asociate doar cu decesele cauzate de temperaturi extreme se estimează că vor atinge 140 de miliarde de dolari până la sfârșitul secolului, în special pentru SUA.

Materialul didactic a fost specificat pe baza surselor menționate (Marchant, 2021), (Wade, 2016), (Rebecca, Andrew și Matthias, 2011), (USDA, 2022), (Crimmins, Ziska și Garofalo, 2014), (EPA, 2022), (Keystone, 2022), (Guo, Kubli și Saner, 2021), (Auffhammer, 2019).

2.3 Politici publice și răspunsuri la impactul negativ al schimbărilor climatice

După relativa stabilitate din ultimii 10.000 de ani, astăzi climatul global se schimbă (Agenția Europeană de Mediu, 2007). Securitatea pe care a dat-o oamenilor în această perioadă a permis dezvoltarea civilizației umane cu tot specificul pe care îl cunoaștem. Schimbările climatice au însă o gamă largă de efecte. Rapoartele oficiale indică faptul că schimbările stabilite în ultimele 4 decenii, legate în primul rând de încălzirea planetei, au un impact vizibil asupra sistemelor sociale și naturale. Din 1970, temperatura medie globală a crescut cu o rată de 1,7°C pe secol (Allen, et al.). Ca urmare, cantitățile de precipitații se schimbă, nivelul mediu global al mării crește (aproximativ 7–8 inci (sau 16–21 cm) din 1900, aproximativ 3 dintre acești inci (aproximativ 7 cm) au apărut din 1993), (Wuebbles, D.W. Fahey, Dokken, Stewar și Maycoc, 2017) ghețarii se retrag, iar întinderea acoperirii de gheață arctică scade. De asemenea, riscul de evenimente meteorologice extreme, inclusiv valuri de căldură/rece și inundații în zonele urbane și ecosisteme, este în creștere. Și nu în ultimul rând, pe măsură ce temperaturile globale cresc, crește și riscul de a declanșa schimbări neliniare pe scară largă. Motivul pentru acestea este dependența țărilor dezvoltate din Europa, America și Asia de sursele de energie (inclusiv combustibili fosili, produse miniere etc.), ceea ce contribuie la agravarea stării mediului. În același timp, schimbările din mediul global afectează direct relațiile socio-economice din țările din întreaga lume, intensificându-le.

Un exemplu în acest sens poate fi pierderea diversității biologice, care este în relație directă cu sărăcia, deoarece este direct dependentă de funcționarea serviciilor ecosistemice (Allen, et al.). Pierderea biodiversității ar putea fi cel mai ușor ilustrată prin reducerea diversității genetice a culturilor utilizate în agricultură și agricultură, ceea ce implică pierderi de beneficii economice și sociale, în special lipsa de alimente. Astfel, creșterea sărăciei duce la inegalități, care împreună sunt de natură să provoace conflicte și să creeze instabilitate.

Un alt exemplu ce poate fi dat este extracția de resurse naturale din ecosisteme și mine, care este în creștere la nivel global, indiferent de limitările sale inițiale. În același timp, este distribuită inegal în întreaga lume: este cea mai mare în Asia și cea mai mică din Europa. Indiferent de circumstanțe, datorită stimulentele economice și politice, utilizarea și extracția resurselor continuă să crească în termeni absoluți ca urmare a eficienței resurselor (Food and Agriculture Organization of the United Nations, 2009).

Schimbările climatice sunt o problemă globală și necesită o acțiune globală. Prin urmare, politici și programe sunt în curs de dezvoltare pentru a combate creșterea temperaturii, gazele cu efect de seră, alimentele, apa și problemele energetice.

Studiul cadrului legal privind aspectele schimbărilor climatice este strâns legat de filosofia dezvoltării durabile. Acesta conturează un set de evenimente legate de politicile și documentele care presupun limitarea acestuia. Printre acestea pot fi menționate următoarele ca fiind mai importante:

- Raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare (raportul Brundtland) (1983 & 1987) (Dezvoltare, 1987);
- Prima Conferință Mondială privind Mediul la Stockholm - 1972;
- Prima Conferință Mondială a Națiunilor Unite privind schimbările climatice și dezvoltarea durabilă (Rio de Janeiro) - 1992;
- Convenția-Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (UNFCCC) - anii 1990 (Convenția-Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, 2018);
- Protocolul de la Kyoto – 1997;
- Obiectivele de Dezvoltare ale Mileniului privind mișcarea globală împotriva sărăciei– 2000; (ONU, 2022)
- A 2-a Conferință Mondială pentru Mediu și Dezvoltare (Johannesburg) – 2002;

- Conferința Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă (Rio + 20) (Rio de Janeiro) și documentul „Viitorul pe care ni-l dorim”, modernizarea Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului cu un set de obiective de dezvoltare durabilă – 2012;
- Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, adoptate de Adunarea Generală a ONU – 2015 (Figura 1).
- Acordul de la Paris privind Schimbările Climatice – 2015;
- A 15-a reuniune a Conferinței părților (COP 15) și a 26-a Conferință a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (COP26) – 2021

Figure 2.1: Sustainable development goals

Figura 2.1: Obiective de dezvoltare durabilă, <https://sdgs.un.org/goals>

Dintre cele enumerate, trei documente necesită o atenție deosebită și anume Convenția-Cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, Protocolul de la Kyoto și Acordul de la Paris.

UNFCCC a fost agreat de aproape fiecare națiune de pe pământ. În temeiul acestei convenții, întreaga lume a fost de acord să stabilizeze concentrațiile de gaze cu efect de seră „la un nivel care ar preveni interferențele antropice (induse de om) periculoase cu sistemul climatic (IPCC)”.

Protocolul de la Kyoto a fost adoptat în 1997 în legătură directă cu eforturile liderilor guvernamentali de a începe discuții pentru a încerca să stopeze fluxul de emisii de gaze cu efect de seră pentru a preveni rezultatele cele mai neplăcute. Protocolul de la Kyoto este primul acord global de reducere a gazelor cu efect de seră. Acesta a cerut reducerea emisiilor a șase gaze cu efect de seră în 41 de țări plus Uniunea Europeană la 5,2% sub nivelurile din 1990 în perioada țintă din 2008 până în 2012 (Istorie, 2008)¹.

În 2001, Grupul Interguvernamental pentru Schimbări Climatice (IPCC), în calitate de organism interguvernamental al Națiunilor Unite, responsabil de promovarea cunoștințelor privind schimbările climatice induse de om, a emis al treilea raport privind schimbările climatice, spunând că încălzirea globală, fără precedent de la sfârșitul ultimei epoci glaciare, are „foarte probabil”, impacturi viitoare extrem de dăunătoare.

Politicizarea asupra schimbărilor climatice a continuat însă, odată cu semnarea Acordului de la Paris în 2015. În acel acord, 197 de țări s-au angajat să stabilească obiective pentru propriile reduceri de gaze cu efect de seră și să raporteze progresele lor. Obiectivul stabilit de Acordul de la Paris este de a menține temperatura medie a lumii cu mult sub o creștere cu 2°C (3,6 grade F) peste ceea ce fusese înainte de revoluția industrială – și, de preferință, să o mențină sub 1,5°C. Aceasta, potrivit experților internaționali, este linia roșie care trebuie respectată, ținând cont de faptul că 2°C de încălzire ar putea fi o limită critică, care, dacă este depășită, va conduce la creșterea riscului de valuri de căldură mai mortale, secete, furtuni și creșterea nivelului mării la nivel mondial.

Mai multe țări din întreaga lume au semnat, de asemenea un obiectiv național de emisii de gaze cu efect de seră net zero, ca parte a singurei lor contribuții la acest efort global. În acest moment, fiecare țară din lume a semnat Acordul de la Paris. Inclusiv SUA, după ianuarie 2021 (ACCIONA, 2021).

Important de reținut:

• Ce/ cine cauzează schimbările climatice?

Activitățile umane contribuie la schimbările climatice provocând schimbări în atmosfera Pământului în cantitățile de gaze cu efect de seră, aerosoli (particule mici) și tulburări. Schimbările climatice sunt cauzate în principal de arderea combustibililor fosili, care eliberează dioxid de carbon gazos în atmosferă. Gazele cu efect de seră și aerosolii afectează clima prin modificarea radiației solare primite și radiației infraroșii (termice) de ieșire care fac parte din balanța energetică a Pământului. De la începutul erei industriale (aproximativ 1750), efectul general al activităților umane asupra climei a avut influență asupra încălzirii. Impactul uman asupra climei în această epocă îl depășește cu mult pe cel din cauza schimbărilor cunoscute în **procesele naturale**, cum ar fi schimbările solare și erupțiile vulcanice.

• Cum afectează schimbările climatice activitățile de afaceri?

După cum se înțelege, schimbările climatice ar afecta activitățile de afaceri și viața de zi cu zi a tuturor. Ele au potențialul de a afecta negativ activitatea economică obișnuită. Riscurile și daunele asupra principalelor sectoare economice precum agricultura și producția de alimente, turismul și sportul, îngrijirea sănătății ar împovăra societățile cu costuri uriașe și pierderi de bani. Schimbările au potențialul de a

afecta afacerile și piețele financiare (prin intermediul companiilor de asigurări) și de a provoca crize economice locale sau regionale. Totodată, schimbările climatice ar impune în mod inevitabil o povară mai mare a costurilor asupra sistemului de sănătate și a sistemului de securitate socială din fiecare țară. Prin urmare, schimbările climatice ar împiedica atingerea obiectivelor de dezvoltare ale fiecărei societăți contemporane, dacă nu am aborda această problemă serios.

• Pot fi prevenite efectele negative ale schimbărilor climatice?

Din fericire, există întotdeauna lucruri pe care le putem face pentru a lupta împotriva schimbărilor climatice. Pe lângă convențiile și acordurile internaționale, precum și practicile legislative la nivel național, fiecare persoană poate contribui la limitarea schimbărilor climatice. Pașii concreți în această direcție pot fi următorii:

1. Faceți-vă naveta verde – folosiți transportul ecologic
2. Fiți mai conservatori cu utilizarea energiei
3. Deveniți activi și votați
4. Reciclați
5. Educați-vă pe voi și pe ceilalți
6. Încurajați utilizarea energiilor regenerabile

TEMA 3: Antreprenoriul ca instrument de gestionare a schimbărilor climatice

3.1. Antreprenoriul și inovații verzi

Conceptul de inovare

Conceptul de „**inovare**” a fost introdus pentru prima dată de economistul american de origine austriacă Joseph Schumpeter (Schumpeter, 1934) chiar la începutul secolului al XX-lea în legătură cu ceea ce el considera „implementarea de noi combinații” în economie.

Acest concept este direct legat de un alt concept – conceptul de „**invenție**” – înțeles ca generalizarea conceptelor: „**invenție**”, „**descoperire**”, „**soluție nouă**”, **idee nouă**”.

Inovațiile, pe de altă parte, sunt dezvoltarea în continuare a invențiilor în utilizarea lor specifică într-un anumit sector al economiei, inclusiv instituționalizarea metodelor de producție relevante sau aducerea pe piață a anumitor produse noi.

Criteriul de succes este tehnic pentru invenție, dar comercial pentru inovație.

Termenul „**inovație**” (Schumpeter, 1934) **se referă fie la întregul proces de creare a unui nou produs, a unei noi tehnologii, a unei noi organizații, a unor noi oportunități de piață etc., fie la rezultatul final - același produs nou, tehnologie, organizare etc**

Potrivit lui Peter Drucker (Drucker P., 2002) **inovația** este funcția specifică a antreprenoriatului, fie într-o afacere existentă, într-o instituție de serviciu public sau într-o nouă afacere începută de o persoană singuratică în bucătăria familiei. Este mijlocul prin care antreprenorul creează noi resurse producătoare de bogăție, fie dotează resursele existente cu un potențial sporit de a crea bogăție.

Drucker (2002) mai afirmă că, în prezent, „există multă confuzie cu privire la definiția corectă a antreprenoriatului. Unii observatori folosesc termenul pentru a se referi la toate întreprinderile mici; alții se referă la toate afacerile noi. În practică, totuși, foarte multe întreprinderi bine stabilite se angajează în antreprenoriul de mare succes. Prin urmare, termenul se referă nu la dimensiunea sau vârsta unei întreprinderi, ci la un anumit tip de activitate. În centrul acestei activități se află inovația: efortul de a crea schimbări intenționate și concentrate pe potențialul economic sau social al unei întreprinderi.

Surse de inovare

Potrivit lui Peter Drucker, identifică sursele, sau mai mult, situațiile care provoacă apariția inovațiilor, și anume: apariții neașteptate, incongruențe, nevoie de proces, precum și schimbări ale industriei și pieței. El subliniază, de asemenea, trei surse suplimentare de oportunitate, care există în afara unei companii în mediul social și intelectual al acesteia: schimbări demografice, schimbări în percepție și cunoștințe noi.

Strategiile de inovare

Termenul „**strategie**” este de origine greacă veche și este format din cuvintele „**stratos**” – armata și „**ago**” – conducător. În acest sens, referitor la „**strategie**” (în sensul managerial și de afaceri al acestui concept), aceasta trebuie înțeleasă ca o combinație de scopuri și politici de bază ale companiei pentru atingerea acestor obiective, care se exprimă în așa fel încât să permită determinarea stării sau situației în care se află o anumită companie (organizație) sau ce fel de companie (organizație) este și ce fel și-ar dori să fie. **Strategia de inovare, la rândul ei, este una dintre strategiile private ale companiei – decurge și sprijină strategia generală a companiei.**

Acordul de la Paris și Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă au stabilit o viziune pentru un viitor cu emisii scăzute de carbon, rezistent la climă și durabil pentru toți. Inovația tehnologică este un catalizator cheie pentru eforturile de implementare a acțiunilor naționale în domeniul climei și realizarea viziunii de mai sus. Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă se referă la inovarea tehnologică în câteva dintre Obiectivele de Dezvoltare Durabilă, inclusiv Obiectivul 7 (Energie accesibilă și curată), Obiectivul 8 (Muncă decentă și creștere economică), Obiectivul 9 (Industrie, inovare și infrastructură) și Obiectivul 17 (Parteneriat pentru obiective). Activitatea Comitetului Executiv pentru Tehnologie a condus la o serie de publicații pe teme precum consolidarea sistemelor naționale de inovare și creșterea finanțării pentru cercetarea, dezvoltarea și demonstrarea tehnologiei climatice. Lucrând cu Fondul Verde pentru Climă și Centrul și Rețeaua de Tehnologie Climatică poate îmbunătăți înțelegerea rolului pe care incubatoarele și acceleratorii îl pot juca în sprijinirea antreprenorilor în inovare în domeniul tehnologiei climatice. Acest lucru a ajutat Fondul Verde pentru Climă să exploreze oportunități de a sprijini astfel de incubatoare și acceleratoare. Munca depusă a dus și la o publicație de către cele trei organizații intitulată Finanțarea Catalitică pentru incubatoare și acceleratoare. Această recenzie TEC completează această publicație prin evidențierea politicilor și măsurilor care pot ajuta antreprenorii să inoveze în tehnologia climatică.

Antreprenorii din domeniul climei pot propune soluții climatice prin inovare (generarea de noi tehnologii, procese sau modele de atenuare sau adaptare) sau prin facilitare (difuzarea măsurilor de adaptare și atenuare existente prin modele de afaceri care permit adoptarea la nivel local a tehnologiei sau practicilor). Acesta nu este întotdeauna un „ori/sau” pentru modelele de afaceri, deoarece mulți antreprenori pot să inoveze și să adapteze un element tehnologic nou, facilitând totodată adoptarea locală. Pentru a aborda deficiențele de

finanțare și deficiențele mecanismelor financiare existente, este nevoie de inovații în finanțarea care vizează antreprenorii climatici din economiile în curs de dezvoltare, dincolo de nivelul actual al capitalului. Noile instrumente financiare pot reduce riscul prin crearea de „investiții publice și private combinate” și de riscuri concesionale sau distribuite.

Utilizarea de noi instrumente financiare pentru a schimba modul în care investitorii alocă riscul și pentru a reduce costul de oportunitate poate debloca investițiile private. Astfel de instrumente sunt dezvoltate și pilotate de organizații precum Global Innovation Lab for Climate Finance (2020) și Grupul Băncii Mondiale pentru a atrage finanțare privată pentru investițiile în climă. Laboratorul pentru Finanțarea Climei are proiecte precum împrumuturi peer-to-peer pentru IMM-urile din energie regenerabilă din India (Loans4SME) și un instrument de asigurare a culturilor în lanț bloc în Africa sub-sahariană, printre multe alte exemple.

În cele din urmă, nevoia de a aborda schimbările climatice a determinat multe întreprinderi să prefere inovațiile tehnologice pentru a-și reduce amprentă asupra mediului, precum și costurile operaționale. Integrarea unor astfel de tehnologii în procesul lor de producție reduce consumul de resurse naturale (materii prime primare și secundare, combustibili convenționali, energie electrică). Astfel, companiile care promovează tehnologii inovatoare cu emisii reduse de carbon vor beneficia de nevoia altor companii de a deveni mai ecologice. De exemplu, sectorul telecomunicațiilor promovează aplicații atât pe telefoanele mobile, cât și pe cele ne-mobile, care permit reducerea costurilor de transport (de exemplu, munca la distanță).

3.2. Activități de afaceri, operațiuni și durabilitate

Semnificația de bază pentru sustenabilitatea afacerii se referă la acțiunea companiei de a elimina impactul negativ asupra mediului în raport cu operațiunile sale. În acest context, influența schimbărilor climatice este direct legată de subiectul durabilității operațiunilor de afaceri și poate avea argumente legate de:

- **Angajații** caută din ce în ce mai mult angajatori orientați spre misiune și scopuri, cărora le pasă de planetă atunci când decid unde să lucreze.
- **Consumatorii** sunt dispuși să plătească o primă pentru bunuri de la mărci care sunt responsabile cu mediul înconjurător.
- **Guvernele, investitorii, angajații și clienții** solicită noi niveluri de responsabilitate a întreprinderii, inclusiv acțiuni pentru abordarea schimbărilor climatice.
- Multe dintre economiile de top din lume au sau sunt în curs să dezvolte **cerințe** corporative de dezvoltare în ceea ce privește impactul asupra mediului, determinând întreprinderile să reducă emisiile de GES (EY, 2021).
- Creșterea **criteriilor de investiții de mediu, sociale și de guvernare (ESG) și a investițiilor durabile** înseamnă că o afacere durabilă este în mod inerent mai atractivă pentru numărul tot mai mare de investitori responsabili (Bloomberg Intelligence, 2021).

Analizarea provocării schimbărilor climatice față de modelul de afaceri consacrat Deloitte (2020) se concentrează pe cele șase domenii care vor fi afectate de schimbările climatice, dar pot crea și oportunități și beneficii pentru companie. Procesul de soluție pentru identificarea, abordarea și raportarea impactului schimbărilor climatice asupra conformității cu reglementările, diferențierea marcii, inovația și crearea de oportunități, eficiența operațională, accesul la capital, atragerea, implicarea și reținerea talentelor este organizat într-un singur cadru de soluție - Cadrul de management Deloitte Sustainability Risk.

Abordarea necesității unei regândiri a modelului de implicare a antreprenorilor Embry, Jones și York (2019) subliniază importanța cercetării antreprenoriatului inclusiv pentru a aborda impactul schimbărilor climatice. Acestea au defalcat schimbările climatice pe categorii de impact ecologic, social și asupra sănătății. Fiecare dintre aceste impacturi au fost examinate pentru oportunități unice de răspuns antreprenorial la provocările actuale și atenuarea problemelor viitoare.

Întrucât aceste impacturi nu se produc izolat, ele au prezentat un model de oportunitate pentru domeniul antreprenoriatului de a studia implicațiile schimbărilor climatice printr-un aspect inclusiv și inovator din punct de vedere social. Partea importantă a cadrului lor este prezența piețelor incluzive. Această incluziune este o condiție necesară pentru ca antreprenorii să se aventureze în procesul lor de identificare a practicilor și a produselor inovatoare din punct de vedere social care abordează în mod corespunzător impactul ecologic, social sau asupra sănătății în raport cu schimbările climatice. Autorii descompun procesul antreprenorial în trei niveluri de analiză – la nivel individual, organizațional și instituțional. Fiecare dintre aceste niveluri de abordare și analiză este necesar pentru a obține o mai bună înțelegere a eforturilor și oportunităților de atenuare a schimbărilor climatice.

Importanța realizării unui stat în care guvernul, afacerile și societatea civilă creează în colaborare oportunități de antreprenor în procesul de guvernare a adaptării la schimbările climatice este prezentată de Debora de Block (2018), (De Block, Feindt și van Slobbe, 2019) în contextul termenului numit adaptare bazată pe ecosistem (EbA). EbA, este în general utilizat pentru măsuri în care serviciile ecosistemice sunt utilizate pentru a sprijini eforturile de adaptare la schimbările climatice. Pe baza comparației studiului de caz a patru proiecte de adaptare bazate pe ecosistem din Marea Britanie și Țările de Jos, de Block susține că crearea de oportunități este un proces dinamic. Cu strategii individuale și colective utilizate pe tot parcursul procesului de planificare și implementare și în care strategiile sunt implementate atât secvențial, cât și simultan.

Rolul antreprenorilor de mediu și angajamentul lor în realizarea de afaceri durabile se află în centrul atenției lui Thompson și Scott (2010). Ei prezintă un model conceptual în domeniile antreprenoriatului și sustenabilității și iau în considerare dacă este nevoie ca organizațiile să fie „la apel” pentru a obține rezultate de mediu de succes. Autorii dezvoltă două noi cadre conceptuale, ambele prezentând un indice de durabilitate pentru Afaceri/Mediu. Un cadru separă întreprinderile bazate pe oportunități de cele constrânse de reglementări; iar al doilea distinge economia ca forță motrice predominantă de comportamentul determinat de cauză.

Obținerea unei abordări mai practice în gestionarea impactului schimbărilor climatice asupra activităților de afaceri înseamnă crearea unei metodologii de instrumente care permite companiilor să analizeze riscurile climatice și să decidă ce opțiuni și strategii de adaptare să urmeze. Instrumentul de evaluare a impactului climatic al zonelor de afaceri din UKCIP (evaluarea vulnerabilității BACLIAT), <https://www.ukcip.org.uk/wizard/future-climate-vulnerability/bacliat/> este un ajutor de atelier pentru stabilirea impactului schimbărilor climatice asupra unei afaceri în domeniile specifice de schimbare a pieței, logistica afacerii, spațiile de afaceri, comportamentul angajaților și clienților, procesele industriale și finanțele corporative. Accentul este pus pe Construirea capacității de adaptare (BAC) și Realizarea de acțiuni de adaptare (DAA). Capacitatea de adaptare include cunoștințele, resursele, sistemele de suport și cadrele legislative care încurajează, permit sau solicită organizațiilor să livreze acțiuni de adaptare. Realizarea acțiunilor de adaptare implică punerea în aplicare a structurilor fizice sau aranjamentelor manageriale care răspund oportunităților sau amenințărilor prezentate de schimbarea climatului.

Instrumentul GIZ Climate Expert vizează IMM-urile (Resch & Gao, 2022) cu scopul de a dezvolta strategii complete de adaptare. Acest instrument de evaluare permite IMM-urilor să identifice riscurile climatice și oportunitățile pentru diferite operațiuni de afaceri (infrastructură și operațiuni, părți interesate, guvern și reglementare, finanțe și piață) folosind probabilitatea, amploarea și riscul ca variabile de evaluare. Una dintre principalele caracteristici ale instrumentului GIZ este că companiile pot specifica riscurile, costurile și beneficiile operațiunilor lor, cuantificând astfel pierderile în diferite scenarii de schimbări climatice și producând analize cost-beneficiu (CBA).

3.3. Cele mai bune practici și posibile soluții

Practicile antreprenoriale, care pot contribui la rezolvarea problemei schimbărilor climatice au fost analizate de Montiel & Ceranic (2015), De Block, (2018), Embry et al. (2019), Deloitte (2020), Oraftik, McGregor, Guttentag și Hume (2021), Resch și Gao (2022) și mulți alții.

Folosind clasificarea lui Zahra, Gedajlovic, Neubaum și Shulman (2009) pentru antreprenorii sociali, Montiel și Ceranic (2015) au formulat caracteristicile practicilor antreprenoriale durabile în bricolaj, construcții și inginerie, care pot atenua schimbările climatice (vezi Tabelul 3.1).

Tabelul 3.1. Caracteristicile practicilor antreprenoriale durabile în bricolaj, construcții și inginerie, care pot atenua schimbările climatice

Caracteristici	Bricolaj	Construcții	Inginerie
Inspirație teoretică	Hayek	Kirzner	Schumpeter
Scară	Scară mică	Scară mică spre mare	Scară mare
Scop	Local	Local până la național	Național până la internațional
Semnificație	Ele ajută la menținerea armoniei în fața problemelor de sustenabilitate.	Ele repară structura durabilității acolo unde este ruptă, abordează nevoile acute de sustenabilitate în cadrul structurilor mai largi de sustenabilitate.	Ei caută să distrugă structurile existente și să le înlocuiască cu altele noi. Ei reprezintă o forță importantă pentru schimbarea socială.
Sursă de discreție	A fi la fața locului cu abilitățile de a aborda problemele locale, nu pe alte „radare”.	Acestea abordează nevoi rămase neabordate. Ele pot fi văzute ca o „supapă de eliberare” care previne publicitatea negativă sau problemele de sustenabilitate care afectează negativ organizațiile de afaceri existente.	Sprijin popular în măsura în care structurile existente sunt incapabile să răspundă nevoilor importante de durabilitate.

Sursa: Montiel și Ceranic (2015)

Potrivit lui De Block (2018), adaptarea la schimbările climatice poate fi realizată prin practici „Soft” și „hard”. Măsurile „soft” se concentrează de obicei pe informații, politici și instituții, în timp ce măsurile „Hard” se concentrează pe soluții fizice și de inginerie (Jones, Hole și Zavaleta, 2012).

Practicile bazate pe ecosistem pentru adaptarea la schimbările climatice folosesc servicii ecosistemice pentru a facilita adaptarea la schimbările climatice. Măsurile bazate pe ecosistem, în special dacă sunt combinate cu soluții ingineresti și tehnologice, pot asigura siguranța populațiilor și a ecosistemelor (Grupul Interguvernamental pentru Schimbări Climatice, 2014).

Două abordări pot fi utilizate pentru a formula răspunsuri adecvate la schimbările climatice - abordarea de sus în jos și abordarea de jos în sus. Abordarea de sus în jos se concentrează pe guverne și corporații, în timp ce abordarea de jos în sus se concentrează pe antreprenori (Embry, Jones și York, 2019). Este recomandabil ca cele două abordări să fie utilizate în comun pentru a le maximiza avantajele și a le minimiza dezavantajele.

Pe baza Cadrelor de management Deloitte asupra Riscului de Durabilitate, Deloitte (2020) a subliniat patru pași în procesul de găsire a soluțiilor antreprenoriale adecvate la problema schimbărilor climatice - Alinierea strategiei, Identificarea și prioritizarea riscurilor și oportunităților cheie legate de climă, Dezvoltarea acțiunilor de atenuare a riscurilor și realizare a oportunităților și Comunicarea riscurilor și oportunităților legate de climă.

Două strategii pot fi utilizate pentru a aborda provocarea schimbărilor climatice: în primul rând, atenuarea cauzelor schimbărilor climatice și în al doilea rând, adaptarea la efectele schimbărilor climatice (Oraftik și colab., (2021). Se recomandă ca cele două strategii să fie combinate pentru a obține rezultate optime.

Potrivit Resch și Gao (2022), răspunsul antreprenorial (afacerilor) la schimbările climatice abordează două tipuri de riscuri - riscurile fizice și riscul de tranziție. Aceste riscuri au o manifestare specifică sectorului și necesită măsuri specifice sectorului.

Important de reținut:

Ce este o inovație verde?

Ce face o afacere durabilă?

Cum se rezolvă problema schimbărilor climatice?

Studii de caz:**Studiu de caz 1: Măsurile reactive – The Merchant's Fish Bar**

The Merchant's Fish Bar din Bewdley este un IMM bine stabilit și de succes. În noiembrie 2000, ploile abundente au condus la cele mai grave inundații de peste 50 de ani de-a lungul râului Severn, iar orașul a fost grav afectat. Merchant's Fish Bar a fost inundat, iar echipamentul din magazinul de cipuri a fost deteriorat fără reparații. Din păcate, polița lor de asigurare a exclus acoperirea împotriva inundațiilor, iar afacerea a suferit o pierdere semnificativă neasigurată. Ca reacție la această experiență, proprietarul a lucrat la adaptarea magazinului în timpul re-amenajării, pentru a ține cont de riscul de inundație. Noile friteuze au fost instalate pe un sistem hidraulic, permițându-le să fie ridicate deasupra nivelului de inundație, iar frigiderul este acum fabricat din oțel inoxidabil, cu motoarele setate în partea de sus și nu în jos. Toate echipamentele (cu excepția friteuzelor) pot fi acum îndepărtate înainte de producerea inundațiilor. În plus, conductele pentru sistemul de ventilație au fost și ele sigilate pentru a preveni pătrunderea apei, ceea ce va aduce beneficii chiar și în absența unei inundații.

Sursa: Weathering the Storm and economizing money in a changing climate (2010). Parteneriatul pentru adaptarea la schimbările climatice din West Midlands.

Studiu de caz 2: Ce funcționalități și instrumente în abordarea impactului climatic asupra IMM-urilor oferă Instrumentul de evaluare a impactului climatic al zonelor de afaceri ale UKCIP?

BACLIAT este un instrument online de evaluare a vulnerabilității și a fost dezvoltat inițial împreună cu întreprinderile din Marea Britanie de către UKCIP, cunoscut anterior sub numele de Programul Regatului Unit pentru Impactul Climei, care s-a bazat pe Institutul de Schimbări de Mediu de la Universitatea din Oxford. Este un proces bazat pe ateliere pentru a ajuta o anumită persoană să ia în considerare rapid impacturile potențiale ale schimbărilor climatice viitoare asupra organizației sale. Poate fi folosit ca instrument independent sau ca pas într-un cadru bazat pe risc, cum ar fi Expertul de adaptare al instrumentului BACLIAT.

Lucrând cu colegii cuiva – oamenii care cunosc cel mai bine o organizație – se poate folosi o gamă largă de cunoștințe și experiență, poate crește gradul de conștientizare și poate genera acceptarea procesului de adaptare. Atelierul va conduce persoana care utilizează instrumentul BACLIAT și care participă la atelier la:

- creșterea gradului de conștientizare a gamei de amenințări și oportunități pe care le-ar putea aduce schimbările climatice, dintre care multe nu au fost experimentate înainte;
- și de o idee bună despre modul în care riscurile climatice sunt răspândite în diferite funcții de afaceri.

Grupuri de lucru sugerate:

- o companie individuală
- un grup sectorial
- un grup de manageri de afaceri din mai multe organizații.

Deși conceput în primul rând ca o resursă pentru afaceri, BACLIAT poate fi utilizat de alte organizații, cum ar fi autoritățile locale, cu unele modificări minore la rubricile funcțiilor de afaceri.

Fundal:

Deși clima va continua să varieze de la an la an, proiecțiile climatice pentru Regatul Unit sugerează că se pot aștepta următoarele schimbări:

- temperaturi medii mai ridicate, în special vara și iarna
- modificări ale tiparelor sezoniere ale precipitațiilor
- creșterea nivelului mării
- mai multe zile foarte caniculare și valuri de căldură
- averse de ploaie mai intense
- furtuni de intensitate mai mare.

Este important să se facă diferența dintre vreme și climă:

Clima descrie vremea medie pe o perioadă extinsă (de obicei 30 de ani). De exemplu, în Marea Britanie, temperaturile de primăvară sunt în general mai calde acum decât în perioada de 30 de ani, 1961-1990.

Vremea descrie ceea ce se întâmplă în orice moment, inclusiv temperaturi ridicate, ploaie, zăpadă, lapoviță și vânturi puternice.

În cele mai multe cazuri, vremea extremă și neobișnuită a afectat afacerile mai degrabă decât schimbările climatice experimentate până acum. Viitorul ar putea continua să aducă vreme variabilă, cu ierni reci ocazionale sau veri umede, dar schimbările climatice induse de om pot însemna schimbarea frecvenței anumitor evenimente meteorologice și schimbări ale climei care ar putea cauza probleme unor companii.

Un set de șase funcții de afaceri generice au fost concepute pentru a fi aplicabile oricărui tip de afacere sau sector. Sub fiecare vor exista mai multe amenințări potențiale și beneficii care decurg din schimbările climatice – atelierul va descoperi impacturile specifice afacerii dumneavoastră.

Atelierul în sine (Cum ar trebui să fie organizat conform UKCIP):*În prealabil*

Verificați dacă domeniile largi de afaceri sunt adecvate pentru organizația sau sectorul dvs. - poate doriți să le modificați pentru a se potrivi cu structura dumneavoastră organizațională. Acest lucru va contribui la atribuirea responsabilității pentru implementarea măsurilor de adaptare mai târziu în proces.

Pe cine să invite

Invitați participanți care reprezintă diferite domenii de afaceri, funcții, locații și responsabilități etc. – cu cât gama este mai largă, cu atât rezultatul este mai important.

Derularea atelierului:

- Acordați-vă aproximativ o oră – companiile mai mari sau cele cu o mare varietate de locații sau activități ar putea avea nevoie de mai mult timp.

- Asigurați-vă că grupul are o înțelegere a impactului schimbărilor climatice și a adaptării, inclusiv o prezentare generală a impacturilor comune și orice informație specială referitoare la sectorul dvs. Vezi prezentarea introductivă (fișier de prezentare, 1,9 MB) și exemple de sector pentru agricultură, proiectare și construcții de clădiri, servicii financiare și producție de motoare.

- Explicați scopul atelierului. Dacă intenționați să îl utilizați ca punct de plecare pentru o evaluare a riscului climatic, explicați unde se încadrează în imaginea de ansamblu. Vezi Pasul 3 al Expertului, Vulnerabilitatea climatică viitoare.

- Oferiți participanților mesajele de titlu privind schimbările climatice – diapozitivul 14 din prezentarea BACLIAT (2,1 MB, fișier de prezentare).

- Dacă dețineți informații despre vulnerabilitatea dumneavoastră la climatul actual, furnizați participanților un rezumat.

- Explicați ce veți face și clarificați că toate sugestiile vor fi înregistrate, indiferent dacă sunt sau nu sensibile.

- Încurajați participanții să se gândească la evenimentele trecute care ar putea deveni mai frecvente odată cu schimbările climatice, precum și la sugestii mai imaginative cu privire la impacturi care nu au avut loc încă.

- Analizați potențialele amenințări și oportunități viitoare pentru fiecare domeniu de afaceri, modificate pentru a se potrivi structurii dumneavoastră. Nu vă faceți griji că ideile sunt captate sub titlurile „greșite” sau despre duplicare – acestea pot fi aranjate mai târziu.

Rezultate:*Înainte de a utiliza informațiile:*

- Eliminați duplicatele.

- Schimbați titlurile zonelor de afaceri pentru a se potrivi organizației dvs., dacă nu ați făcut deja acest lucru. Acest lucru permite ca riscurile să fie atribuite personalului corespunzător care poate fi ulterior implicat în discuții viitoare.

- Rescrieți fiecare impact astfel încât să fie clar care este variabila climatică, unde va fi resimțit impactul și care sunt consecințele asupra afacerii.

- Dacă ați făcut deja o evaluare a vulnerabilității dumneavoastră la climatul actual, combinați riscurile pe care le-ați identificat cu cele de la atelierul BACLIAT. Rezultatul va fi o listă de riscuri climatice care includ evenimente din trecut, evenimente care vor continua să aibă loc odată cu schimbările climatice și impacturi potențiale care nu au fost încă experimentate.

Puteți decide să finalizați o evaluare a riscurilor pentru a vă identifica riscurile climatice prioritare – consultați Pasul 3 din Expert, Vulnerabilitatea climatică viitoare și foaia de calcul pentru evaluarea riscurilor (Tabelul 3.4 disponibil la <https://www.ukcip.org.uk/wizard/future-clima-vulnerabilitate/>). Asigurați-vă că puteți estima probabilitatea impactului și consecințele acestuia din informațiile dvs.

Surse online importante pentru utilizarea instrumentului BACLIAT:

Resurse: prezentarea BACLIAT (2 MB, fișier ppt) și șablonul de evaluare a Riscurilor, Tabelul 3.4 de la Pasul 3 al Expertului, fișier foaie de calcul (xls, 50 KB) sunt disponibile la: <https://www.ukcip.org.uk/vrajitor/vulnerabilitate-clima-viitoare/>

Dacă nu aveți timpul sau resursele pentru a desfășura un atelier complet, Speed BACLIAT, bazat pe foi de calcul, vă va ajuta să faceți o evaluare rapidă a riscurilor. Pe baza pașilor 2, 3 și 4 ai Expertului, acesta utilizează exemple de impact și un raport parțial automatizat pentru a genera informații care pot identifica acțiunile de adaptare. (xls, 650 KB)

Sursa: <https://www.ukcip.org.uk/wizard/future-climate-vulnerability/bacليات/>

Studiu de caz 3: Parcul Olimpic Queen Elizabeth

Ce se întâmplă cu vechile stadioane, locații și sate olimpice? Majoritatea se retrag la coșul de gunoi al istoriei, devenind piese de muzeu scumpe spre gloria Jocurilor Olimpice din trecut. Dacă am putea transforma acele spații și fondurile publice folosite pentru Olimpiadă în ceva mai mult? Ce-ar fi dacă am putea folosi scena mondială oferită de Jocurile Olimpice pentru a arăta că aceste facilități pot fi transformate eficient și rentabil într-un spațiu durabil care oferă cele mai bune tehnologii ecologice, onorând istoria Jocurilor Olimpice, aducând lumea într-un viitor durabil?

Începând din 2005, când Londra a aflat că vor găzdui Jocurile Olimpice din 2012, Autoritatea de livrare a Jocurilor Olimpice (ODA) a întreprins efortul herculean de a pregăti acest site din estul Londrei pentru Jocurile Olimpice din 2012. Ei au promis cele mai sustenabile Jocuri Olimpice din istorie și-au folosit puterea scenei mondiale pentru a face o diferență cu mult peste Jocurile din 2012.

Pregătirea șantierului a necesitat demolarea structurilor existente, decontaminarea solului, instalarea de noi **infrastructuri** (structuri de bază și facilități necesare funcționării unei întreprinderi) și mutarea tuturor cablurilor de utilități de la aer în subteran. Terenurile industriale contaminate au devenit un nou parc urban înfloritor, unul dintre cele mai mari proiecte de regenerare din Europa. Parcul Olimpic Queen Elizabeth este acum o oază regenerabilă, vibrantă și durabilă.

Parcul Olimpic Queen Elizabeth este alcătuit din 580 de acri situat pe locul Jocurilor Olimpice și Paralimpice de vară din 2012 din estul Londrei. Parcul este deținut de London Legacy Development Corporation (LLDC) și fac progrese excelente în crearea unei noi inimi a Londrei de Est. LLDC a preluat conducerea parcului în 2016 și se străduiește să creeze un parc pe deplin durabil până în 2030.

Parcul are în prezent 6,5 km de căi navigabile, 15 acri de spațiu verde de conservare și 4.300 de copaci noi. Oferă o viață durabilă și, de asemenea, divertisment cultural și un parc tematic. QEOP a angajat peste 5.000 de oameni (30% din localitate) pentru transformarea sa și a produs 60 de ucenici. Până în 2025, se preconizează că vor fi create peste 15.000 de locuri de muncă în parc.

Scopul QEOP este de a oferi un loc de viață dezirabil, durabil, sănătos și sigur. Oferă activități variate, activități comunitare și o mare varietate de situații de viață, diversitate culturală și un spațiu care oferă câte ceva pentru toată lumea.

Jocurile Olimpice din 2012 de la Londra au fost cele mai costisitoare din istorie, cu 14.8 miliarde USD. Prin comparație, Jocurile Olimpice din 2016 de la Rio au fost estimate la 6,2 miliarde de dolari. Construirea Stadionului Olimpic din Londra a costat aproximativ 700 de milioane de lire sterline. Au fost dispute cu privire la câți bani publici s-au folosit în Parcul Olimpic. Cu toate acestea, împlinirea a aproape o duzină de ani de planificare care a revitalizat o zonă odată un pustiu industrial face din acea cheltuială publică o investiție.

LLDC a dat un exemplu măreț de utilizare a fondurilor publice într-un mod care să permită construirea tuturor echipamentelor Jocurilor Olimpice, apoi re-aplicând toate aceste materiale, fonduri și structuri. Parcul Olimpic Queen Elizabeth are locuri unde toată lumea să trăiască, să lucreze și să se joace. Oferă o viziune asupra modului în care zonele ar putea fi construite din facilități pentru timpul jocurilor într-o comunitate durabilă permanentă.

Natura transformatoare a designului pe un plan de 25 de ani, începând din 2005 și care se întinde până în 2030, este uluitoare. Pasarele și spațiile verzi (zone de vegetație alocate pentru scopuri specifice într-un mediu urban) care permit sesiunile de evadare și spațiile publice în timpul jocurilor au fost transformate în străzi care oferă parcului o rețea de căi de înaltă calitate, sigure, contemporane și sofisticate. Oamenii se plimbă și cu bicicleta prin zonă, folosesc transportul public pentru a avea acces la serviciu, acasă și la o multitudine de activități comunitare care promovează cultura, afacerile locale, **conservarea** (conservarea și restaurarea mediului natural), spațiile verzi, **biodiversitatea** (o ofertă mare și variată a organismelor dintr-un ecosistem) și diversitatea umană. *Sursa:* <https://study.com/academy/lesson/queen-elizabeth-olympic-park-environmental-case-study.html>

Activități

Titlul activității: lecturi Face-to-Face & Online	
Format: (face to face, online, hybrid)	Hybrid
Obiective de învățare	Obiectivele de învățare ale acestei activități sunt: • Să înțeleagă Sistemul Climatic și încălzirea globală; • Să dobândească înțelegere și conștientizare deplină cu privire la Convenția privind schimbările climatice, protocolul de la Kyoto și Acordul de la Paris; • Să-și îmbunătățească cunoștințele și înțelegerea modului în care funcționează antreprenoriatul ecologic și valoarea adăugată a acestora pentru gestionarea schimbărilor climatice; • Să transfere cunoștințele și instrumentele de evaluare critică a oportunităților în dezvoltarea unui scop de sustenabilitate pentru o afacere.
Material/echipament necesar	Laptop și proiector multimedia pentru Lector/Profesor; PC-uri sau dispozitive mobile (telefoane inteligente/tablete) pentru persoanele angajate în training
Descrierea activității	Prelegeri disponibile la sediu și online de 30 de ore (1 oră de formare este egală cu 45 de minute). Fiecare subiect este prezentat în 10 prelegeri consecutive înregistrate și ca o lecție video. Printr-o decizie a lectorului/cititorilor, studenții implicați în activitate pot fi împărțiți în mai multe grupuri mici. Fiecărui grup de studenți i se poate atribui o anumită temă teoretică ținând cont de preferințele studenților. În ceea ce privește tema atribuită, studenților li se va cere să pregătească și să facă o prezentare comună pe tema selectată în direct sau într-o manieră preînregistrată.
Întrebări de debriefing	27 (A se vedea lista după Tema 3)
Durată alocată	30 ore
Cum poate fi adaptată această activitate într-un format diferit?	Lecțiile video înregistrate pot fi furnizate și într-un fișier text ca o colecție de note de curs.
Note pentru formator/facilitator	Numărul de ore de curs poate fi restrâns și redus la 15 în funcție de nivelul inițial al persoanelor angajate în formare

Titlul activității: Misiunea personală	
Format: (face to face, online, hybrid)	Online
Obiective de învățare	Obiectivele de învățare ale acestei activități sunt: • Să înțeleagă legătura dintre conceptul de dezvoltare durabilă, impactul negativ al schimbărilor climatice și necesitatea unui răspuns adecvat din lumea afacerilor în fața antreprenorilor; • Să identifice impacturile negative ale unei schimbări climatice asupra unei anumite afaceri; • Să ofere un set de soluții posibile pentru atenuarea impactului negativ al schimbărilor climatice din perspectiva unui antreprenor
Material/echipament necesar	Lista de corespondență prin e-mail; platformă unică de educație și formare automată care lucrează de pe un server; PC-uri sau dispozitive mobile (telefoane inteligente/tablete) pentru persoanele angajate în training
Descrierea activității	Fiecare persoane implicate în instruire va fi asigurată că este proprietarul/managerul unui IMM din sectorul turism/transport/divertisment într-un oraș care în prezent a fost afectat și avariat de furtuni/inundații severe/valurile costale. Studentul este rugat să ofere un concept de 500 de cuvinte cu cel puțin 3 (maximum 5 sugestii) cum ar trebui să reacționeze afacerea sa/ar trebui să se pregătească pentru amenințarea specifică de tip similar? Se gândește să sugereze un fel de inovație ecologică?
Întrebări de debriefing	Ce este o inovație verde? Ce face o afacere durabilă? Cum se rezolvă problema schimbărilor climatice?

Durată alocată	6 ore
Cum poate fi adaptată această activitate într-un format diferit?	Dacă se aplică
Note pentru formator/facilitator	

Titlul activității: Joc de rol	
Format: (face to face, online, hibrid)	Hybrid (Online & face to face)
Obiective de învățare	Obiectivele de învățare ale acestei activități sunt: • Să învețe cum să fie creativ și să genereze idei noi pentru inovații ecologice; • Să învețe cum să folosească și să aplice unele dintre tehnicile de bază pentru generarea și evaluarea ideilor inovatoare; • Să ofere un set de soluții posibile pentru atenuarea impactului negativ al schimbărilor climatice din perspectiva unui antreprenor
Material/echipament necesar	Lista de corespondență prin e-mail; platformă unică de educație și formare automată care lucrează de pe un server; PC-uri sau dispozitive mobile (telefoane inteligente/tablete) pentru persoanele angajate în training
Descrierea activității	Un joc de rol de 60 de minute, în care persoanele implicate în training sunt repartizate pe diferite grupuri de actori sociali: angajați, angajatori (antreprenori), reprezentanți ai sindicatelor; reprezentanți ai autorităților locale, reprezentanți ai comunităților locale, reprezentanți ai autorităților centrale. Persoanele care participă la jocul de rol trebuie să discute propunerea de realizare a unui proiect specific de infrastructură mare (site): precum o autostradă, un baraj, un aeroport, un centru comercial cu zonă de parcare etc. Fiecare grup de actori trebuie să ofere o serie de argumente pro și contra cu privire la proiectul de infrastructură sugerat. Și fiecare participant dintr-un anumit grup trebuie să ofere un pro și un contra asupra proiectului cu o descriere de cel mult 100 de cuvinte pentru argumentele sale pentru sau împotriva proiectului de infrastructură din punctul de vedere al apartenenței sale la grupul respectiv. Apartenența la un anumit grup este alocată prin alegerea aleatorie a platformei educaționale.
Întrebări de debriefing	Ce este o inovație verde? Ce face o afacere durabilă? Cum se rezolvă problema schimbărilor climatice?
Durată alocată	2 ore (1 oră de lucru în grup) + 1 oră pentru prezentarea rezultatelor pentru fiecare grupă
Cum poate fi adaptată această activitate într-un format diferit?	Dacă se aplică
Note pentru formator/facilitator	

Lectură suplimentară

Numele resursei	Tip	Link
ACCIONA. (2021). 6 LUCRURI PE CARE LE PUTEȚI FACE PENTRU A PREVENI SCHIMBĂRILE CLIMATICE	Website	https://www.activesustainability.com/climate-change/6-things-you-can-do-to-prevent-climate-change/?_adin=02021864894
BACLIAT evaluarea vulnerabilității (n.d.).	Instrument online/site web/hârtie/carte/video/curs electronic etc	https://www.ukcip.org.uk/wizard/future-climate-vulnerability/bacliat/
Thompson, J., & Scott, J. M. (2010). Antreprenoriatul de mediu: provocarea durabilității. Institutul pentru Afaceri Mici și Antreprenoriat	Carte	https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKFwjnIKpoLD6AhXOSvEDHeYfB6AQFnoFCAsQAQ&url=https%3A%2F%2Fcore.ac.uk%2Fdownload%2Fpdf%2F322333054.pdf&usq=AOvVaw0eiUubMFbyxyKRNMPAlcO2
Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice (2018). Stimulați antreprenorii pentru a aborda schimbările	Material informativ de pe un site web	http://www.unfccc.int/ttclear/tec/brief12.html

climatice. Abordarea schimbărilor climatice prin inovare.		
Drucker, P. F. (2001). <i>Drucker-ul esențial</i> . Routledge. doi:10.4324/978008093932	Carte	doi:10.4324/978008093932
Bocci, M. C., & Murciano, C. (2017). Impactul schimbărilor climatice asupra sectorului turismului în Sudul Mediteranei - Măsuri de dezvoltare și politici prevăzute, Raport final	Raport	https://ufmsecretariat.org
Schumpeter, J. (1934). <i>Teoria dezvoltării economice</i> . Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press	Carte	https://www.hup.harvard.edu/catalog.php?isbn=9780674879904&content=toC
Drucker, P. (2002) <i>Disciplina inovației</i>	Material informativ de pe un site web	https://hbr.org/2002/08/the-discipline-of-innovation

Quiz

Q 1. Care dintre următoarele nu este o caracteristică a antreprenoriatului?

a) asumarea riscurilor b) creativitatea c) **orientarea financiară** d) inovațiile

Q2. Definiția „Încearcă să obțină un monopol practic într-o zonă mică” se referă la următoarea strategie de antreprenoriat:

a) „Lovindu-i acolo unde nu sunt”

b) Modificarea caracteristicilor economice ale unui produs, ale unei piețe sau ale unei industrii

c) **Găsirea și ocuparea unei „nișe ecologice” specializate**

d) „A fi cel mai rapid cu cei mai mulți”

Q3. Practicile antreprenoriale durabile în inginerie sunt teoretic inspirate de:

a) Hayek b) Kirzner c) **Schumpeter**

Q4. Practicile antreprenoriale durabile în construcții sunt teoretic inspirate de:

a) Hayek b) **Kirzner** c) Schumpeter

Q5. Practicile antreprenoriale durabile în bricolaj sunt teoretic inspirate de:

a) **Hayek** b) Kirzner c) Schumpeter

Q6. Amploarea practicilor antreprenoriale durabile în inginerie este:

a) **Mare** b) Mică c) Medie

Q7. Pentru a fi considerată o tehnologie ecologică, tehnologia trebuie să folosească o sursă durabilă de energie și ce?

a) Să obțină cel puțin jumătate din energie din surse regenerabile

b) Să aibă o eficiență de 100%

c) **Nu trebuie să producă efecte negative nete asupra mediului**

d) Să dureze cel puțin 20 de ani

Q8. Care NU este o caracteristică a tehnologiei ecologice?

a) Materiale reciclate sau reutilizate

b) Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluanților

c) Consum redus și impact redus

d) **Doar 70% din energia sa provine din surse de combustibili fosili**

Q9. Termenul „inovație” (Schumpeter, 1934) se referă fie la întregul proces de creare a unui nou produs, a unei noi tehnologii, a unei noi organizații, a unor noi oportunități de piață etc., fie la rezultatul final - același produs nou, tehnologie, organizare etc. .

Acest lucru este adevărat sau fals?

a) **Adevărat;**

b) Fals.

Q10. Ce zone suferă de impactul negativ al schimbărilor climatice asupra economiei și societății?

a) **Așezări umane, industrie și infrastructură; precum și sănătatea umană, securitatea, mijloacele de trai și sărăcia;**

b) Piețe financiare și burse de valori;

c) Comerț maritim;

d) Explorări științifice;

e) Divertisment și evenimente sportive.

Referințe

ACCIONA. (2021). 6 LUCRURI PE CARE LE PUTEȚI FACE PENTRU A PREVENI SCHIMBĂRILE CLIMATICE. Recuperate de la ACCIONA: https://www.activesustainability.com/climate-change/6-things-you-can-do-to-prevent-climate-change/?_adin=02021864894

Ali, A., & Levie, D. J. (2019). Antreprenoriat și instituție condusă de piață. *Jurnalul de cercetare în afaceri*. doi:10.1016/j.jbusres.2019.03.010

Allen, M. R., Dube, O., Soleck, W., Aragón-Durand, F., Cramer, W., Humphreys, S., . . . Mahowald, N. (n.d.). 2018: Încălzirea și contextul

În: *Încălzirea globală de 1,5°C*. NY, USA: Cambridge University Press, Cambridge, UK. doi:<https://doi.org/10.1017/9781009157940.003>

Auffhammer, M. (2019). The (Economic) Impactul schimbărilor climatice: unele implicații pentru Economiiile Asiatice. *Lucrările lui ADBI*

Recuperate de pe <https://www.adb.org/publications/economic-impacts-climate-change-implications-asian-economies>

BACLIAT Evaluarea vulnerabilității. (n.d.). Recuperate de la [UKCIP.org.uk](https://www.ukcip.org.uk):

<https://www.ukcip.org.uk/wizard/future-climate-vulnerability/bacliat/>

Barot, H. (2015). Antreprenoriat - Cheia succesului/*Jurnalul Internațional de Afaceri și Manageri*, 3(1), 163.

Bloomberg Intelligence. (2021, 2 23). Recuperate de pe [bloomberg.com](https://www.bloomberg.com):

- <https://www.bloomberg.com/professional/blog/esg-assets-may-hit-53-trillion-by-2025-a-third-of-global-aum/>
- Bocci, M. C., & Murciano, C. (2017). *Impactul schimbărilor climatice asupra sectorului turismului în Sudul Mediteranei - Măsuri de dezvoltare și politici prevăzute, Raport final*. Secretariatul UfM, Uniunea pentru Mediterana cu sprijinul Uniunii Europene.
- Bonney, L., Davis-Sramek, B., & Cadotte, E. R. (2016). „Gândirea” la piețele de afaceri: O evaluare cognitivă a conștientizării pieței. *Journal of Business Research* 69(8), 2641-2648.
- Cooney, T. M. (2012). *Abilități antreprenoriale pentru afaceri orientate spre creștere*. Copenhaga: Atelier de lucru „Dezvoltarea competențelor pentru IMM-uri și antreprenoriat”.
- Crimmins, A., Ziska, L., & Garofalo, J. (2014). Siguranța alimentelor, nutriția și distribuția. In USGCRP, *Impactul schimbărilor climatice asupra sănătății umane în Statele Unite: o evaluare științifică* (pp. 189–216). Washington, DC: U.S. Programul de cercetare a schimbărilor globale.
- De Block, D. (2018). *Antreprenoriat în adaptarea la schimbările climatice bazată pe ecosistem*. Berlin. Recuperate de pe <https://www.proquest.com/openview/26f1a6c3efc6f816d4d99166009e2296/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>
- De Block, D., Feindt, P. H., & van Slobbe, E. (2019). Conturarea condițiilor pentru antreprenoriat în adaptarea la schimbările climatice: un studiu de caz al unui aranjament de guvernare emergent în Țările de Jos. *Ecologie și societate*. doi:<https://doi.org/10.5751/ES-10310-240119>
- Deloitte. (2020). *Schimbări climatice și afaceri. Răspuns la criza prezentă*. Recuperate de la [deloitte.com](https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/my/Documents/risk/my-risk-sustainability-risk-climate-change-business.pdf): <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/my/Documents/risk/my-risk-sustainability-risk-climate-change-business.pdf>
- Dezvoltare, T. W. (1987). *Raportul Comisiei Mondiale pentru Mediu și Dezvoltare*. New York: United Nations.
- Diandra, D., & Azmy, A. (2020). Înțelegerea definiției antreprenoriatului. *Journal de Contabilitate Managerială și Economie*, 7(5), 236.
- Drucker, P. (2002, November 19). *Disciplina inovației*. Recuperate de la Harvard Business Review: <https://hbr.org/2002/08/the-discipline-of-innovation>
- Drucker, P. F. (2001). *Druckerul esențial*. Routledge. doi:10.4324/9780080939322
- Embry, E., Jones, J., & York, J. (2019). Schimbările climatice și antreprenoriatul. În *Manualul de inovare incluzivă* (pp. 377-393). Edward Elgar Publishing.
- EPA. (2022). *Impactul climatului asupra agriculturii și aprovizionării cu alimente*. Preluat din Schimbările climatice: <https://climatechange.chicago.gov/climate-impacts/climate-impacts-agriculture-and-food-supply>
- Comisia Europeană. (2009). *Cadru european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții*. Comisia Europeană, Educație și Cultură. Luxemburg: Departamentul publicațiilor oficiale al Uniunii Europene. Recuperate de pe https://ec.europa.eu/ploteus/sites/eac-eqf/files/broch_bg.pdf
- Agenția Europeană de Mediu. (2007). *Mediul pan-european: imagini asupra unui viitor incert*. Raportul EEA nr. 4/2007. Copenhaga: Agenția Europeană de Mediu.
- EY. (2021). *Viitorul standardelor de raportare de sustenabilitate*. Recuperate de pe https://assets.ey.com/content/dam/ey-sites/ey-com/en_gl/topics/sustainability/ey-the-future-of-sustainability-reporting-standards-june-2021.pdf
- Organizația Națiunilor Unite pentru Alimentație și Agricultură. (2009). *Starea insecurității alimentare în lume. Crize economice și impacturi și lecții învățate*. Roma: FAO .
- Guo, J., Kubli, D., & Saner, P. (2021). *Economia schimbărilor climatice: nicio acțiune nu o opțiune*. Zurich: Swiss Re Management Ltd.
- H. Kaur, A. B. (2013). Înțelegerea conceptului de competență de antreprenor. *Journal of Business Management & Social Science Research* 2, 31-33.
- Hessels, J., & Naudé, W. (2019). Intersecția domeniilor antreprenoriatului și economiei dezvoltării: o revizuire către o nouă viziune. *Jurnalul de anchete economice*, 33(2), 389-403.
- Istorie. (2008). *Istoria schimbărilor climatice*. Recuperate de pe <https://www.history.com/topics/natural-disasters-and-environment/history-of-climate-change>
- Comisia interguvernamentală pentru schimbările climatice. (2014). *Nevoi și opțiuni de adaptare. În Schimbările Climatice 2014 – Impacturi, Adaptare și Vulnerabilitate*. Cambridge University Press. doi:doi:10.1017/CBO9781107415379.019
- IPCC, B. (n.d.). Ce este Acordul de la Paris și care este știința din spatele lui? Recuperate de pe https://becauseipcc.thesuccession.ca/what-is-the-paris-agreement-and-whats-the-science-behind-it/?gclid=CjwKCAjw1ICZBhAzEiwAFfvFhAj uVwYvfpZzRp0LyDdtXfsulZnhSArx7FcPGXyam8GpweIwXJGZRBoCJL8QAvD_BwE
- Jinjiang, H., Nazari, M., Yingqian, Z., & Ning, C. (2020). Antreprenoriat bazat pe oportunități și calitatea mediului a dezvoltării durabile: o perspectivă de resursă și instituțională. *Jurnalul de producție mai curată*. doi:10.1016/j.jclepro.2020.120390
- Jones, H. P., Hole, D. G., & Zavaleta, E. (2012). Valorificarea naturii pentru a ajuta oamenii să se adapteze la schimbările climatice. *Natură Schimbări Climatice*, 504-509.
- Kalyan, N. B. (2018). Caracteristicile antreprenoriatului în India. *Jurnalul Internațional de Cercetare*, 5(1), 3756.
- Keystone, L. G. (2022, June 3). *Înverzirea” Alpilor este vizibilă din spațiu*. Recuperate de pe SWI [swissinfo.ch](https://www.swissinfo.ch/eng/-greening--of-the-alps-is-visible-from-space/47645516): <https://www.swissinfo.ch/eng/-greening--of-the-alps-is-visible-from-space/47645516>
- Kirzner, I. M. (1973). *Concurență și antreprenoriat*. Chicago: University of Chicago Press.
- Marchant, N. (2021, June 28). *Acesta este modul în care schimbările climatice ar putea afecta economia globală*. Recuperate de pe World Economic Forum: <https://www.weforum.org/agenda/2021/06/impact-climate-change-global-gdp/>
- Maritz, A., & Donovan, J. (2015). Antreprenoriat și inovație. *Educație + Formare*, 57(1), 74-87.
- Montiel, I., & Ceranic, T. (2015). *Capitolul 8: Gătirea de soluții pentru schimbările climatice: rolul antreprenorilor durabili*. Manual de cercetare antreprenorială și dezvoltare durabilă. Cheltenham. Edward Elgar Publishing.
- Nambisan, S. (2016). Antreprenoriat digital: către o perspectivă a tehnologiei digitale a antreprenoriatului. *Teoria și practica antreprenoriatului*, 41(6), 1029–1055.
- NI-CO. (n.d.). <https://www.inovatif.eu/wp-content/uploads/2020/04/Entrepreneurial-Skills.pdf>. Recuperate de pe <https://nico.org.uk/>.
- Oraftik, C., McGregor, C., Guttentag, M., & Hume, V. (2021). *Antreprenoriatul climatic în economiile în curs de dezvoltare: sprijinirea antreprenorilor care luptă împotriva schimbărilor climatice*. Recuperate de pe

- <https://www.andeglobal.org/wp-content/uploads/2021/03/Climate-Entrepreneurship-in-Developing-Economies.pdf>
Projects Archive. (2020). *Laboratorul global de inovare pentru Finanțarea Climatică*. Recuperate de pe <https://www.climatefinancelab.org/project/>
- Ratten, V., & Usmanij, P. (2020). Educație antreprenorială: este timpul pentru o schimbare în direcția cercetării? *Jurnalul Internațional de Educație Management*. doi:10.1016/j.ijme.2020.100367
- Rebecca, G., Andrew, B., & Matthias, R. (2011). Impactul social și economic al schimbărilor climatice asupra mediului urban. *Opinie actuală în sustenabilitatea mediului* 3(3), 150-157. doi:<https://doi.org/10.1016/j.cosust.2010.12.009>
- Resch, E., & Gao, J. (2022). *Schimbările climatice: riscuri și oportunități de afaceri - Rolul adaptării sectorului privat*. Recuperate de pe [unepccc.org:https://unepccc.org/wp-content/uploads/2022/04/climate-change-business-risks-and-opportunities-the-role-of-private-sector-adaption-web.pdf](https://unepccc.org/wp-content/uploads/2022/04/climate-change-business-risks-and-opportunities-the-role-of-private-sector-adaption-web.pdf)
- Schumpeter, J. (1934). *Teoria dezvoltării economice* Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Stevenson, H. H., & Jarillo, J. C. (1990). O paradigmă a antreprenoriatului: managementul antreprenorial. *Jurnalul de management strategic*, 11, 23.
- Thompson, J., & Scott, J. M. (2010). Antreprenoriatul de mediu: provocarea durabilității. *Institutul pentru Afaceri Mici și Antreprenoriat*.
- Timmons, J. A., & Spinelli, S. (2004). *Antreprenoriat pentru crearea de noi întreprinderi pentru secolul 21* (ed. a 6-a). McGraw-Hill.
- United Nations. (2022, September 22). *Obiectivele de dezvoltare ale mileniului și dincolo de 2015*. Preluat din Națiunile Unite: <https://www.un.org/millenniumgoals/poverty.shtml>
- Convenția-cadru a Națiunilor Unite privind schimbările climatice, T. E. (2018). *Imboldul dat antreprenorilor pentru a aborda schimbările climatice Abordarea schimbărilor climatice prin inovare*. USDA. (2022, February 24). *Care este ponderea agriculturii în economia totală a SUA?* Preluat de la Serviciul de Cercetare Economică <https://www.ers.usda.gov/data-products/chart-gallery/gallery/chart-detail/?chartId=58270>
- Wade, K. (2016). *Impactul schimbărilor climatice asupra economiei globale*. Recuperate de la Schrodgers: <https://prod.schrodgers.com/de/SysGlobalAssets/digital/us/pdfs/the-impact-of-climate-change.pdf>
- Wuebbles, D., D.W. Fahey, K. H., Dokken, D., Stewar, B., & Maycoc, T. (2017). *Raport special privind știința climei: al patrulea climat național Evaluare. Programul de cercetare a schimbărilor globale. Programul de cercetare. Washington, DC, USA: USGCRP*.
- Zahra, S. A., Gedajlovic, E., Neubaum, D. O., & Shulman, J. M. (2009). O tipologie a antreprenorilor sociali: Motive, procese de căutare și provocări etice. *Journal of Business Venturing*, 519-532.
- Zwell, M. (2000). *Crearea unei competențe*. New York.